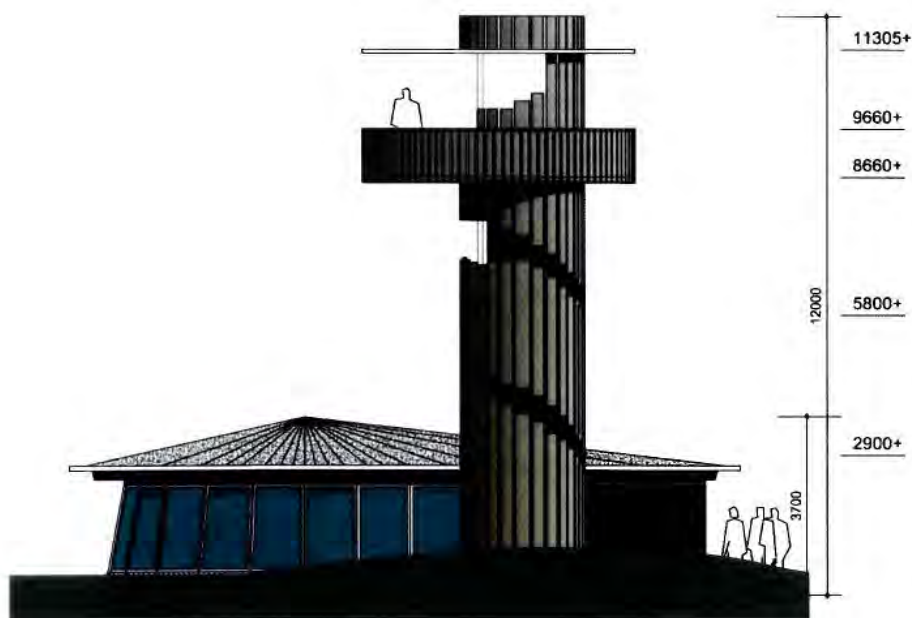


RUIMTELIJKE ONDERBOUWING

Nieuwbouw Torenrestaurant De Grote Sniep
als nevenactiviteit van het agrarisch bedrijf Gagelweg 1 te Wilnis



Initiatiefnemer:

Samsom Wilnis vof
Gagelweg 1
3648 AV Wilnis

Architect:

Ir. E.J. ten Hove
Postbus 1103
3640 BC Mijdrecht

Datum: juni 2014
Aanvulling: 5 augustus 2014
Aanvulling: 20 november 2014

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding

1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.2	Benodigde procedure	3

2. Beschrijving plangebied

2.1	Ligging en begrenzing	4
2.2	Huidige functie	5

3. Beleidskaders

3.1	Provinciaal beleid	6
3.2	Gebiedsconvenant Groot Wilnis Vinkeveen	6
3.3	Gemeentelijk beleid	7
3.4	Conclusies	9

4. Planbeschrijving

4.1	Uitgangspunten	10
4.2	Het Project, omvang en gebruik	10
4.3	Het Bouwplan	11
4.4	Conclusies	12

5. Planologische aspecten m.b.t. milieu en water

5.1	Geluid	13
5.2	Bodem	13
5.3	Flora- en Faunawet	14
5.4	Ontheffingsaanvraag Flora- en Faunawet	15
5.5	Nee tenzij-regime	15
5.6	Conclusie	15

6. Uitvoerbaarheid

6.1	Afweging	16
6.2	Economische uitvoerbaarheid	16
6.3	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	16
6.4	Conclusie	17

BIJLAGE 1	Brief Plassenschap Loosdrecht e.o. dd. 24 april 2014
BIJLAGE 2	Archeologisch bureauonderzoek BAAC januari 2013
BIJLAGE 3	Natuurtoets Bureau Viridis juli 2013

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Het idee is het oprichten van een Torenrestaurant midden in de polder voor recreanten van de Venen. Daarmee wordt een nieuwe bijzondere recreatieve voorziening gecreëerd die uniek is in de wijde omgeving. Tevens wordt het restaurant verbonden aan het erf door een verbindende wandelroute en of rondleidingen op de boerderij aan de Gagelweg 1. Mogelijk komt er een belevingspad dat zelfstandig gelopen kan worden voor gezinnen met kinderen zodat het beleven van de polder gekoppeld kan worden aan de beleving van een boerderij waar voedselproductie centraal staat.

1.2 Doel

Met het natuurinrichtingsplan wordt een nieuwe natuur gecreëerd die bijzonder is en de moeite waard om deze vanuit uitkijktoren te ontdekken en beleven. Van de recreanten die het gebied al bezoeken wordt vaak de vraag gehoord of je ook ergens wat kan drinken of eten. Hier kan het torenrestaurant in voorzien. Ook zal de klant van het torenrestaurant van informatie worden voorzien over de natuur ((weide)vogel, natuurelementen, waterbeheer). Het idee is dat deze voorziening zal voorzien in de behoefte van de recreant: pure beleving! Daarnaast zal de voorziening werkgelegenheid en neveninkomsten met zich meebrengen.

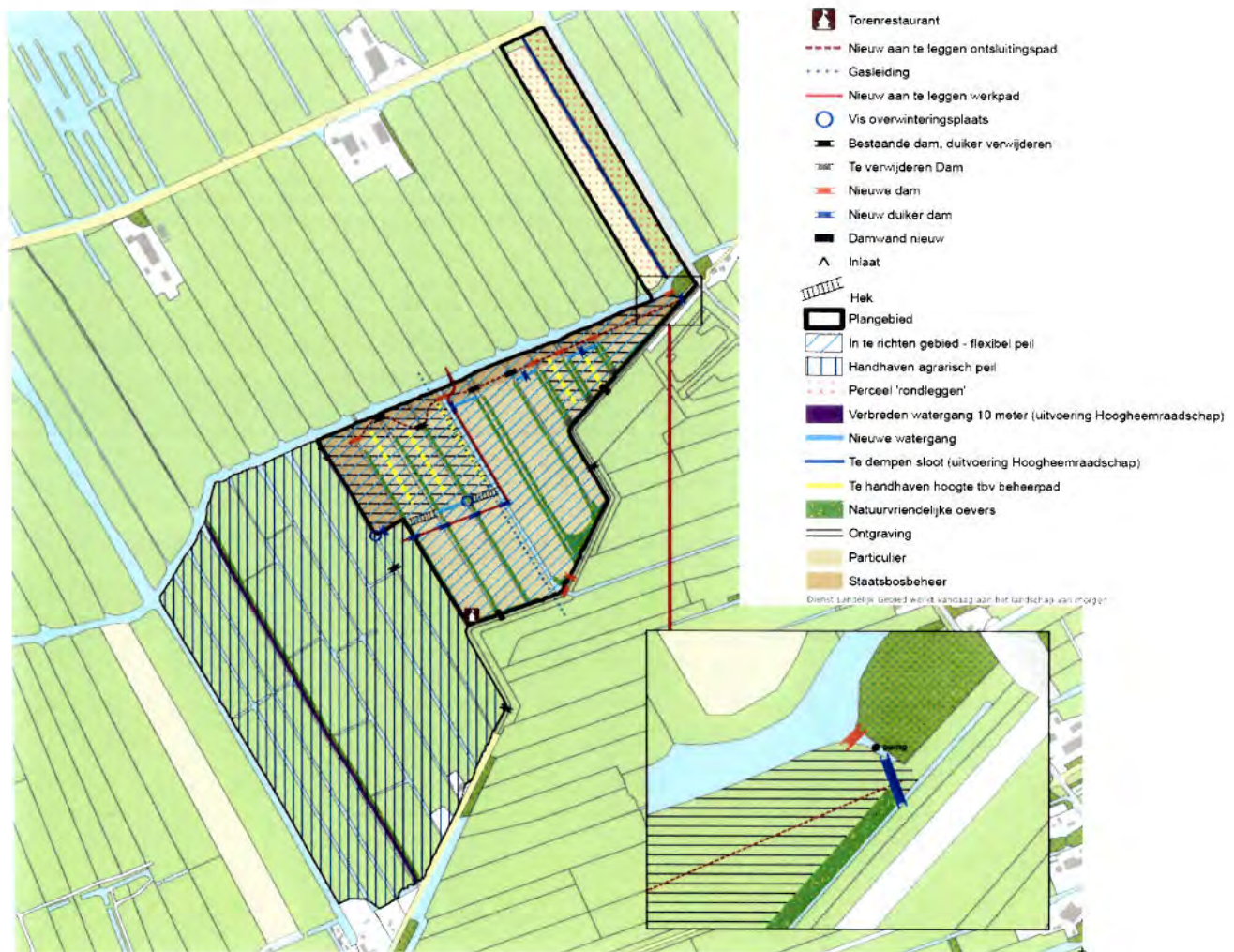
1.3 Benodigde procedure

Voor dit project dient een omgevingsvergunning aangevraagd te worden. In samenhang hiermee moet een goede ruimtelijke onderbouwing worden opgesteld overeenkomstig de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo, art. 2.12). Onderliggend rapport voorziet in de ruimtelijke onderbouwing ten behoeve van voorliggend project. In deze ruimtelijke onderbouwing is een gebieds- en projectprofiel beschreven, relevant beleid van hogere overheden en gemeente zijn weergegeven en er komen diverse uitvoeringsaspecten aan bod. Er vindt een toets plaats aan het vigerende bestemmingsplan om uiteindelijk tot een afweging te komen.

2. BESCHRIJVING PLANGEBIED

2.1 Ligging en Begrenzing

In het plangebied zijn op dit moment ontwikkelingen voor het creëren van een nieuw natuurgebied in Wilnis, gemeente De Ronde Venen. Dit natuurgebied maakt deel uit van het plan De Venen wat zelf weer een schakel in de ecologische hoofdstructuur is. Aan de noordzijde wordt het gebied begrensd door de Gagelweg aan de zuidzijde door de Veenkade en aan de oostzijde door de Portengense Zuwe. De westzijde van het plangebied wordt begrensd door een watergang.



Afbeelding 1: ligging en begrenzing

2.2 Huidige functie

Het plangebied was in gebruik als weiland ten behoeve van veeteelt. De gronden zijn in eigendom van Samsom Wilnis vof en gelegen aan de Gagelweg 1 in Wilnis.



Afbeelding 2: Huidige situatie

3. BELEIDSKADERS

3.1 Provinciaal beleid

Op 4 februari 2013 hebben Provinciale Staten van Utrecht de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie (PRS) en de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) vastgesteld. In de PRS heeft de provincie het ruimtelijk beleid voor de periode 2013-2028 vastgelegd. Gemeenten kunnen binnen dit beleid o.a. natuur aanleggen of recreatievoorzieningen ontwikkelen. Het nieuwe beleid heeft als uitgangspunt: lokaal wat kan, regionaal wat moet. Gemeenten krijgen hierdoor meer ruimte om binnen de gestelde kaders beslissingen te nemen, waarbij ruimtelijke kwaliteit voorop staat. In het landelijk gebied zet de provincie zich in voor het behoud en het versterken van natuur en landschap, landbouw en recreatiegebieden. Natuurgebieden worden in de PRS planologisch beschermd. De Grote Sniep ligt volledig in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Op de kaart van de PRS is het dan ook aangeduid als EHS.

3.2 Gebiedsconvenant Groot Wilnis Vinkeveen

De Grote Sniep ligt in het gebied De Venen in Utrecht-West. Binnen dit gebied lopen diverse gebiedsprogramma's, waaronder het gebiedsprogramma Groot Wilnis - Vinkeveen.

In het Herijkt Plan De Venen hebben de gebiedspartijen in 2007 met de provincie Utrecht afgesproken dat zij gezamenlijk zullen onderzoeken of het mogelijk is om in Groot Wilnis - Vinkeveen een robuuste natuurverbinding te realiseren tussen de Nieuwkoopse Plassen en de Vechtstreek (de Groene Ruggengraat), in combinatie met een duurzaam watersysteem, minder bodemdaling, een vitale landbouw en kansen voor recreatie.

Onderdeel hiervan is een herstelstrategie voor het gebied Armenland Ruwiel. Belangrijke onderdelen van deze herstelstrategie voor Armenland Ruwiel zijn het inrichten van de Grote Sniep en de realisatie van een bufferzone ten zuidwesten van het natuurmonument. Dit laatste wordt in een afzonderlijk inrichtingsplan voor Armenland Ruwiel e.o. uitgewerkt.

In april 2010 is het Gebiedsconvenant Groot Wilnis - Vinkeveen 2010-2020 door diverse overheden en maatschappelijke partijen getekend. De partijen willen het unieke veenweidelandschap behouden en verder ontwikkelen. Het Gebiedsconvenant is gebaseerd op vrijwillige deelname. In het Gebiedsconvenant zijn de volgende hoofddoelen uitgewerkt:

- Schoon water
- Beperkte bodemdaling
- Veelzijdige natuur
- Vitale landbouw
- Weidse recreatie

3.3 Gemeentelijk beleid

Bestemmingsplan

In het geldende bestemmingsplan voor het plangebied, "Buitengebied De Ronde Venen", vastgesteld in 2005, is de locatie bestemd tot 'agrarische gronden met landschappelijke en/of natuurwaarde'.

Voorliggend plan is in strijd met het geldende bestemmingsplan omdat geen bouwvlak is opgenomen binnen deze bestemmingen en er sprake is van strijdig gebruik.

Er dient een bestemmingswijziging worden aangevraagd die het mogelijk maakt dat er een toeristische, recreatieve bestemming in het natuurgebied komt.

Toegankelijkheid voor gehandicapten/minder validen

De rolstoeltoegankelijkheid van het gebouw zal zich beperken tot de begane grond. Er worden geen voorzieningen getroffen om de uitkijktoren rolstoeltoegankelijk te maken.

Milieustructuurvisie De Ronde Venen 2003 - 2007

De gemeente heeft in november 2003 de Milieustructuurvisie De Ronde Venen 2003 - 2007 vastgesteld. Met de milieustructuurvisie wil de gemeente het milieudenken en milieuhandelen verankeren in verschillende beleidsterreinen en maatschappelijke sectoren. Het omvat een globaal meerjarenprogramma. Inhoudelijke en financiële uitwerking vindt jaarlijks plaats in milieuprogramma's. Acute milieuproblemen doen zich in de gemeente niet voor.

De milieukwaliteit laat op verschillende punten echter te wensen over. Dit is vooral het geval bij de thema's bodem (diffuse bodemverontreiniging veroorzaakt door het toemaakdek), water (waterkwaliteit en verzilting) en luchtverontreiniging.

Bij nieuwbouw bevordert de gemeente duurzaam bouwen, in 2003 is het Convenant Duurzaam Bouwen De Ronde Venen afgesloten. De gemeente richt zich daarbij in het algemeen op handhaven en waar mogelijk verbeteren van de huidige milieukwaliteit. De gemeentelijke ambitie op milieugebied ligt iets boven het halen van de landelijke normen. Als uitgangspunt voor de nieuwbouw zal zijn het convenant en de daarin geformuleerde duurzaamheid-ambitie geconformeerd.

Bereikbaarheid

Het Torenrestaurant De Grote Sniep is te bereiken via de Veenkade of via een landpad vanaf het melkveehouderijbedrijf aan de Gagelweg. De dichtstbijzijnde parkeergelegenheid is die van het recreatieschap, Recreatieterrein De Geer. Hier heeft het Plassenschap Loosdrecht e.o. toestemming voor verleend in een brief, gericht aan Samsom Wilnis vof, op 24 april 2014 met kenmerk 14046/101100 (zie bijlage 1). Vanaf de recreatieterrein De Geer is het circa 500 meter lopen naar de restauranttoren.

Parkeren

De uitkijktoren de Bonte Toren is te bereiken via de Veenkade of via een landpad vanaf het melkveehouderijbedrijf aan de Gagelweg .

Bij een bezoek of rondwandeling vanuit de melkveehouderij zal men parkeren op het terrein op de Gagelweg 1.

De dichtstbijzijnde openbare parkeergelegenheid is die van het recreatieschap, Recreatieterrein De Geer. Daar vandaan is het circa 500 meter lopen.

Hier zijn ca. 30 parkeerplekken. Er is toestemming voor het gebruik van ca. 10 plekken ten behoeve van het torenrestaurant.

Men richt zich met het torenrestaurant op twee doelgroepen:

- 1 De wandelende, trimmende of fietsende recreant uit de omgeving.
2. De plattelandstoerist die het Groene hart bewust bezoekt.

De doelgroep bestaat dus uit passanten die ook nu al gebruik maken van de parkeergelegenheden en wandel- en fietsroutes. Een deel hiervan zal in de omgeving parkeren, een deel komt van een verdere locatie.

In eerste instantie wordt er rekening gehouden met ca. 40 bezoekers per dag, gedurende 120 dagen per jaar.

De aangeboden parkeervoorzieningen aan de Geerkade en de Gagelweg 1 kunnen ruim voorzien in de parkeerbehoefte.

Beleid t.a.v. inrichting van de openbare ruimte

Watercompensatie

In de huidige situatie is 0 m² verhard, in de nieuwe situatie wordt dit 90 m². Volgens de Keur is er geen verplichting tot compensatie omdat er minder dan 5000 m² verharding wordt aangelegd in landelijk gebied en geen oppervlaktewater wordt gedempt.

Afvalwater

Het gemeentelijke rioleringsplan 2013-2017 is op 22 november 2012 vastgesteld. Conform geldend waterschapsbeleid is het bij nieuwbouwplannen verplicht om een gescheiden rioleringsstelsel aan te leggen zodat schoon hemelwater niet bij een rioolzuiveringsinstallatie terecht komt.

Er is op deze locatie nog geen gemeentelijke rioolaansluiting. De kosten voor het aansluiten op de (druk)riolering zijn voor de rekening zijn van de initiatiefnemer.

De riolering zal worden aangesloten met een persriool naar de boerderij aan de Gagelweg 1.

Hemelwater

Het schone hemelwater wordt zoveel mogelijk hergebruikt, in de bodem geïnfiltreerd of op het oppervlaktewater, liefst zichtbaar afgevoerd. Op deze manier wordt het vuil waterriool ontlast van het schone regenwater.

Nutsvoorzieningen

Electra en water en riolering (VW) wordt vanaf de boerderij Gagelweg 1 doorgetrokken.

Overige inrichting van de openbare ruimte

Er zal bewegwijzering gemaakt worden vanaf de parkeerplek naar het Torenrestaurant.

3.4 Conclusies voor de planopzet

- Het plan past binnen de relevante wettelijke kaders van de provincie.
- Er zijn voldoende mogelijkheden voor parkeren.
- Binnen de provincie en gemeente staat men in beginsel positief tegenover de planontwikkeling
- Er dient een projectafwijakingsbesluit te worden genomen voor het bouwen van een torenrestaurant.
- Bij nieuwbouw is het Convenant Duurzaam Bouwen De Ronde Venen van toepassing.

4. PLANBESCHRIJVING

4.1 Uitgangspunten

Aan het plan liggen de volgende ruimtelijke uitgangspunten ten grondslag;

- Het gebouw moet opgaan in de omgeving
- Het gebouw moet passen in de omgeving
- Wand- en dakbekleding van zoveel mogelijk natuurlijke materialen voorzien
- Duurzaam bouwen

4.2 Het Project, omvang en gebruik

Het torenrestaurantje is een rustpunt in de polder in een nieuw aan te leggen natuurgebied. Het gebouw bestaat uit een entree met daarin de mogelijkheid om kennis te nemen van de omliggende natuur (expositie in entreerimte), een kleinschalig restaurant een uitkijktoren. Wandelaars en fietsers kunnen hier genieten van een heerlijk kopje koffie of thee met zelfgemaakt gebak. Het is ook een heel mooie plek voor een heerlijke lunch of high tea. Ook kan men op persoonlijke wijze dineren of gewoon een hapje tussen door nuttigen. Het is tevens een uitstekende locatie voor een "heidedag" of voor diverse soorten workshops.

Het restaurant ligt in de polder Groot-Wilnis Vinkeveen, middenin het nieuwe natuurgebied De Grote Sniep. Vanuit het torenrestaurant kan je genieten van de uitzichten. Er wordt gebruik gemaakt van streekproducten zoveel mogelijk seizoensgebonden. Het torentje zal in de vakantieperiodes en in de weekenden geopend zijn. De toren is alleen toegankelijk als het restaurant geopend is.

Er zal informatie te vinden zijn in het expositiegedeelte over de diverse projecten in het gebied zoals de "Veenhekken", de "Ecosluis", agrarisch natuurbeheer, natuuroevers en vele andere zaken.

Exacte openingstijden worden nog bepaald met het toekomstig personeel en vrijwilligers. In eerste instantie wordt er rekening gehouden met ca. 40 bezoekers per dag, gedurende 120 dagen per jaar.

Link met het melkveebedrijf;

Op afspraak, kunnen gasten vanaf het restaurant naar het melkveebedrijf lopen. Speciaal voor gezinnen met kinderen is er een beleevingsroute uitgezet waarbij kinderen ontdekken waar eten vandaan komt.

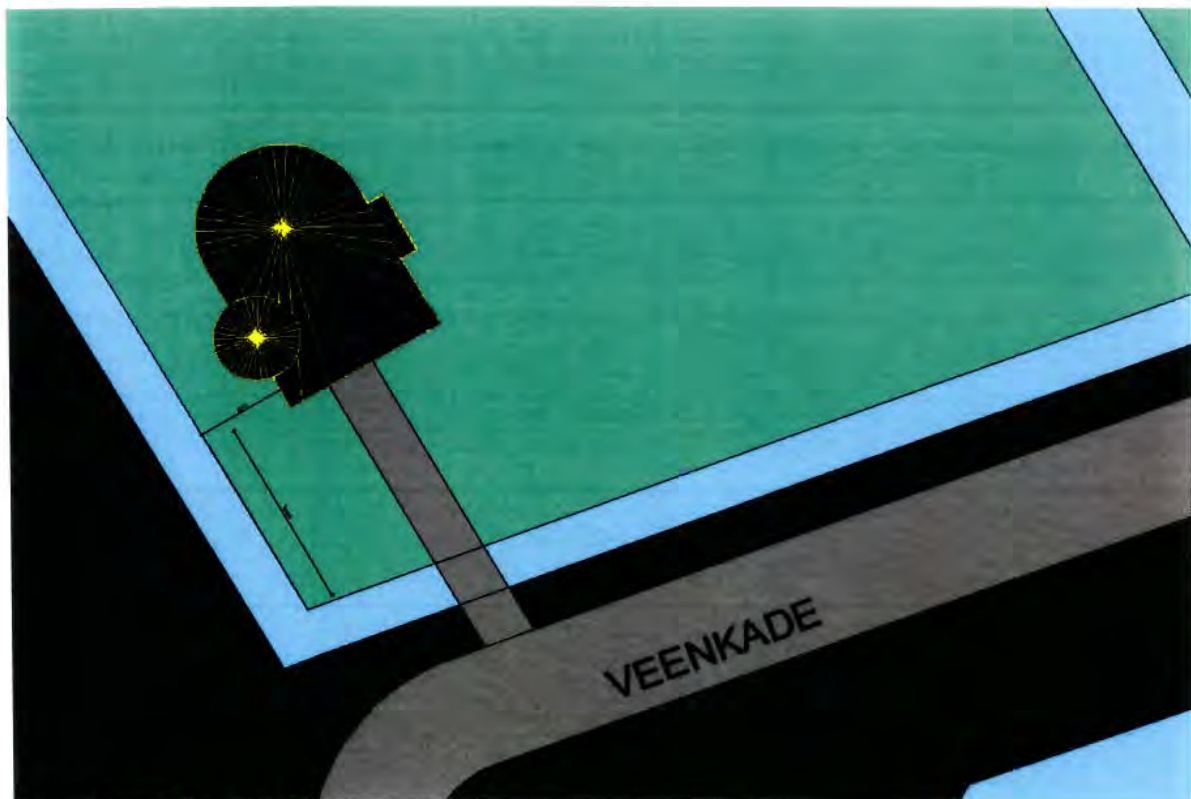
4.3 Het Bouwplan

Met het plan is zorgvuldig rekening gehouden met de landelijke omgeving waar de restauranttoren word gerealiseerd. Het gebouw zal zoveel mogelijk worden uitgevoerd met natuurlijk ogende materialen. Denk aan ongeschaafd hout, sedum dak en houten gevelbekleding. Het restaurant zal worden voorzien van grote glaspartijen waardoor een goed uitzicht over de polder mogelijk is. De toren zal worden uitgevoerd als stalen spiltrap met een balkon en omkleed worden met ongeschaafde houten delen die los van elkaar geplaatst worden waardoor er een open structuur ontstaat.

Om het gebouw nog meer te onttrekken aan de omgeving zal er op diverse plekken grond worden opgehoogd. De maximale bouwhoogte van het restaurant bedraagt ca. 3,7 meter en de toren heeft een hoogte van maximaal 12 meter.

De totale oppervlakte van het gebouw is ca. 90 m². De restauranttoren zal op ca. 16 meter vanaf de Veenkade worden gebouwd.

Om het gebouw te kunnen bereiken zal er een klein loopbruggetje worden gemaakt vanaf de Veenkade over de sloot.



afbeelding 3: situatietekening

Landschap

In het veenweidelandschap van het Groene Hart is de bebouwing in dit gebied gerangschikt langs bebouwingslinten. De groene achterkades aan de andere zijde van de kavels is onbebouwd.

Voor de locatie van het torenrestaurant is een bijzondere plek gekozen doordat deze achterkade op de grens van twee verschillende type veenweideverkavelingen ligt, te weten blokverkaveling en opstreckende verkaveling. Mede door de aanwezigheid van een natuurgebied kan voor deze plek landschappelijk als uitzondering een bijzonder aandachtspunt worden gecreëerd.

Welstandsaspecten

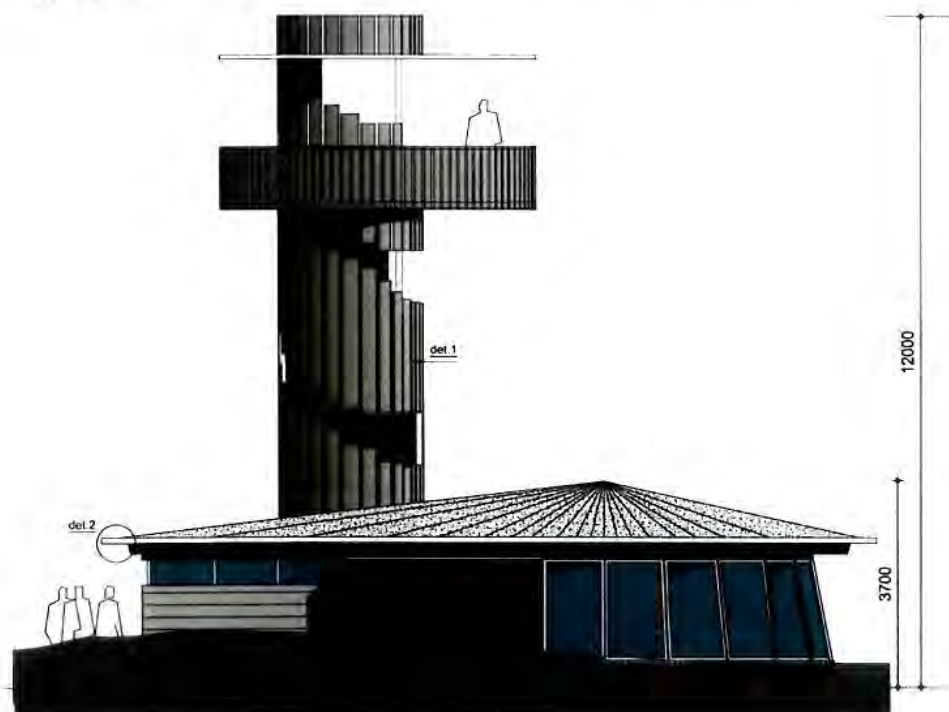
Het plan is voorgesproken met de lokale welstandscommissie. Zij was daarbij enthousiast over architectonische uitwerking van de restauranttoren. De welstandscommissie heeft dan ook een positief advies geven.

Duurzaam bouwen

Architektenburo TEN HOVE heeft het Convenant Duurzaam Bouwen De Ronde Venen mede ondertekend. In dit convenant verplicht Architektenburo TEN HOVE zich ondermeer om duurzame materialen voor te schrijven en te gebruiken. Het convenant zal worden toegepast bij de bouw van de restauranttoren.

4.4 Conclusie

- Het plan bestaat uit het oprichten van een restaurant met uitkijktoren. In het gebouw is tevens ruimte voor informatie/expositie over de omgeving.
- Het plan is kleinschalig van opzet en dient als "rustpunt" bij een reeds bestaand wandel- en fietsroute.
- Zowel stedenbouwkundig als architectonisch voldoet het plan aan de redelijke eisen van welstand.



Afbeelding 4 : gevelaanzicht

5. Planologische aspecten m.b.t. milieu en water

5.1 Geluid

Geluidscontouren Schiphol

De bouwlocatie van het torenrestaurant in Wilnis ligt buiten de geluidscontouren van de luchthaven Schiphol.

5.2 Bodem

Archeologie

Archeologisch onderzoek is afhankelijk van twee zaken:

- Verwachting op archeologische resten in het plangebied (zoals weergegeven op de Archeologische Beleidskaart De Ronde Venen 2011);
- Eigenschappen van de verstoring (diepte van de verstoring + grootte van het plangebied).

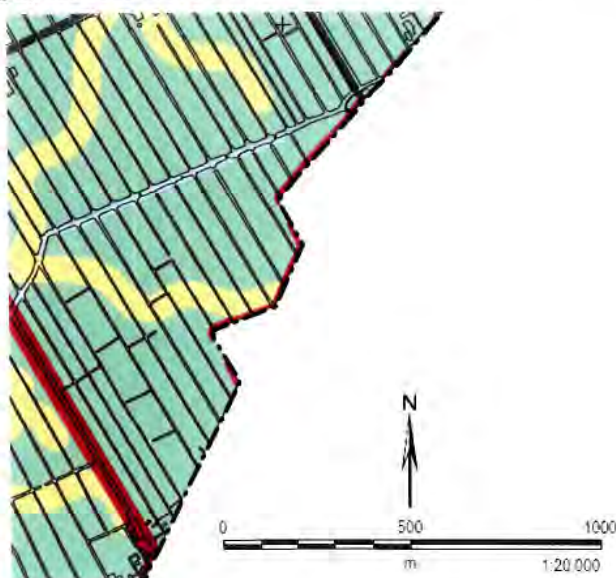
In gebieden met een hoge verwachting op archeologische resten wordt eerder archeologisch onderzoek geëist dan in gebieden met een zeer lage verwachting.

Archeologie in Groot Wilnis Vinkeveen

Het grootste deel van het gebied Groot Wilnis-Vinkeveen heeft geen hoge archeologische verwachting. Dit is ook onderzocht in het onderzoek BAAC Rapport V-11.0241 (zie bijlage 2013_01_19 BO). Er zijn twee uitzonderingen:

1. De Veenkade: middeleeuwse kade (rood op afbeelding 5).

De Veenkade heeft op de Archeologische beleidskaart De Ronde Venen een vrijstellingsgrens van 100 m². Dit houdt in dat alleen plannen die voor meer dan 100 m² in dit gebied liggen een archeologische onderzoeksplicht krijgen, mits de grond substantieel dieper dan 30 cm beneden het maaiveld verstoord wordt. Op de ingediende tekeningen is niet zichtbaar welke ingrepen gepland zijn aan de Veenkade, maar de 100 m² grens zal niet gepasseerd worden.



Afbeelding 5: Archeologie

2. Spengen stroomgordel: klei-afzetting met verhoogde kans op prehistorische bewoning (geel op de bijlage).

Dit gebied heeft een vrijstellingsgrens van 1000 m². Voor de uitvoering van het voor de bouw van het restaurant met uitkijktoren zijn grondwerkzaamheden dieper dan 30 cm bededen het maaiveld nodig, maar het plangebied overschrijdt de minimale grenzen voor onderzoek niet. De verwachting op archeologische resten blijft bestaan in het gebied, maar onderzoek kan op dit moment niet verplicht gesteld worden.

Dit neemt niet weg dat indien bij de werkzaamheden archeologische toevalsvondsten gedaan worden, direct contact met het bevoegd gezag moet worden opgenomen (artikel 53 Monumentenwet).

Externe veiligheid

De veilige en ongestoorde ligging van de aanwezige openbare gasleiding wordt gewaarborgd. Werkzaamheden zullen worden uitgevoerd conform de eisen van de Gasunie.

Het werk wordt uitgevoerd volgens de Velinvoorwaarden. Er zal een KLIC melding plaatsvinden.

5.3 Flora- en Faunawet

Het gebied is in opdracht van de Samsom Wilnis vof, door bureau Viridis (juli 2013), onderworpen aan een natuurtoets en onderzocht op flora en fauna.

Uit deze gegevens blijkt dat er in het plangebied beschermde soorten voorkomen, te weten vleermuizen en broedvogels, waarvoor op grond van de Flora- en faunawet ontheffing moet worden gevraagd.

De strikt beschermde vleermuizen en algemene broedvogels ondervinden mogelijk effecten van de bouw en het gebruik van het torenrestaurant.

Door het nemen van mitigerende maatregelen worden negatieve effecten op deze soorten en daarmee een overtreding van de Flora- en Faunawet voorkomen.

Vleermuizen

- Het is noodzakelijk als buitenverlichting uitsluitend lage, afgeschermd verlichting te gebruiken welke geen uitstraling heeft naar de Veenkade.
- Na zonsondergang wordt lichtuitstraling naar de kant van de Veenkade voorkomen door bijvoorbeeld het sluiten van de luiken.

Algemene broedvogels

- Door de werkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen worden effecten op eventueel aanwezige broedende vogels voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli, maar ook daarbuiten kunnen broedgevallen voorkomen.
- Indien het niet mogelijk is om werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren, dient voorafgaande aan de werkzaamheden gecontroleerd te worden of broedvogels aanwezig zijn. Zijn deze niet op of in de nabijheid van de bouw- locatie aanwezig, dan kunnen de werkzaamheden doorgang vinden.

5.4 Ontheffingsaanvraag Flora- en Faunawet

- Voor de uitvoering van de werkzaamheden is, indien de mitigerende maatregelen worden uitgevoerd, geen ontheffing van art. 75 van de Flora- en Faunawet noodzakelijk.
- Zonder het treffen van die mitigerende maatregelen is een ontheffing noodzakelijk.

5.5 Nee, tenzij- regime

De voorgenomen ingrepen tasten de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS niet (significant) aan, mits de mitigerende maatregelen voor strikt beschermde soorten, zoals beschreven in 5.6, worden uitgevoerd.

5.6 Conclusie

Het is niet noodzakelijk een nader onderzoek in het kader van de natuurwetgeving uit te voeren. De ingrepen kunnen worden uitgevoerd conform de in paragraaf 5.3 aangegeven maatregelen. De natuurtoets die gedaan is door Bureau Vitalis volstaat.

6. UITVOERBAARHEID

6.1 Afweging

Wettelijk bestaat de verplichting om inzicht te geven in de uitvoerbaarheid van een omgevingsvergunning. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de maatschappelijke en de economische uitvoerbaarheid.

6.2 Economische uitvoerbaarheid

Alle kosten behorende bij de ontwikkeling komen voor rekening van de initiatiefnemer. Doel van het plan is het voorzien in torenrestaurant.

Met de invoering van de Grondexploitatiewet als onderdeel van de Wet ruimtelijke ordening is het verhaal van kosten verplicht. De wetgever acht het wenselijk dat de gemeente en ontwikkelaar het onderling eens worden over het kostenverhaal (zoals bepaald in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening). Voor vaststelling van het – daarvoor in aanmerking komende – planologische besluit dient vast te liggen op welke wijze het kostenverhaal wordt gedekt.

Ten behoeve van onderhavig grondexploitatie heeft de gemeente met Samsom Wilnis vof een overeenkomst gesloten waarin de kosten van eventuele planschade worden verhaald op deze ontwikkelende partij.

Hiermee is het verhaal van kosten anderszins verzekerd. Het opstellen van een exploitatieplan is derhalve niet meer noodzakelijk.

6.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Maatschappelijke waarde

Het Torenrestaurant staat midden in een nieuw aan te leggen natuurgebied "De Grote Sniep", waar een fiets- en wandelroute langs loopt. Ook zal er een kleine rondwandeling in het natuurgebied komen. Het is een plaats van rust en stilte. Bij de aanleg van het restaurant wordt er zoveel mogelijk rekening mee gehouden dat de stilte en rust niet verstoord worden door de bezoekers van de toren. Er zal worden gewerkt met biologische producten. Zowel de directe producten zijn biologisch, maar men wil ook proberen om op groene energie te draaien. Dit zal ook heel duidelijk in onze communicatie naar buiten komen. Het wordt een speerpunt in de marketingstrategie. Het blijkt dat hier in de toekomst in het algemeen veel vraag naar zal zijn.

Uitvoerbaarheid

Een aanvraag omgevingsvergunning voor het bouwen van een bouwwerk (art. 2.1, lid 1 onder a Wabo), dat niet past binnen het bestemmingsplan, wordt van rechtswege (op basis van art. 2.10, lid 2 van de Wabo) mede aangemerkt als een aanvraag voor gebruik in strijd met het bestemmingsplan (art. 2.1, lid 1 onder c).

Deze aanvraag kan alleen geweigerd worden, als niet kan worden afgeweken door middel van één van de juridische figuren in art. 2.12 Wabo (de voormalige binnenplanse / buitenplanse ontheffing, Wabo- projectafwijkingsbesluit).

In het geval gekozen wordt voor afwijking van het bestemmingsplan door middel van het Wabo-projectafwijkingsbesluit ('voormalig projectbesluit' uit 2.12, lid 1, onder a, onder 3

Wabo) is een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) van de gemeenteraad nodig (art. 2.27 Wabo jo art 6.5 Bor). Indien door tenminste 2 fracties binnen 5 werkdagen na publicatie van de griffiebrief daartoe wordt verzocht, vindt behandeling van het verzoek plaats in de Commissie Ruimtelijke Zaken. Indien daar geen gebruik van wordt gemaakt, wordt het ontwerp van het definitieve besluit met ruimtelijke onderbouwing gepubliceerd (dus na definitieve aanvraag) en kunnen er binnen 6 weken zienswijzen worden ingediend. Als er geen zienswijzen worden ingediend, wordt de vergunning verleend.

6.4 Conclusie

Het voorgestelde plan gaat uit van het realiseren van een nieuw torenrestaurant aan de Veenkade in Wilnis. Het perceel is gelegen in een gebied waar openheid van het polderlandschap in de provinciale structuurvisie wordt nagestreefd. Zowel de gemeente als de provincie wil medewerking verlenen aan dit plan. Zowel vanuit verkeerskundig als vanuit landschappelijk oogpunt adviseert de afdeling RO positief. Van de zijde van de provincie bestaat evenmin bezwaar tegen deze locatie, mits deze landschappelijk goed wordt ingepast.

Geconcludeerd kan worden dat er op dit plan geen zwaarwegende bezwaren rusten vanuit de ruimtelijke omgeving, het beleid en de uitvoerbaarheidsaspecten. De gemeente is zodoende voornemens om medewerking te verlenen aan de realisatie van een nieuw torenrestaurant.

BIJLAGE 1

Plassenschap Loosdrecht e.o.



Kanaalweg 95- Postbus 8058 T 030 297 40 00 F 030 296 31 93
3533 HH Utrecht 3503 RB Utrecht www.recreatiemiddennederland.nl
Bankrekeningnummer 28 50 12 290

Aan:
Samsom Wilnis vof
Gagelweg 1
3648 AV Wilnis

Utrecht, **24 APR 2014**

Ons kenmerk: 14046/101100
Uw kenmerk: brief 22 april 2014
Referentie: C. van Beusekom
E-mailadres: c.va.besekom@recreatiemiddennederland.nl
Bijlage(n): 1
Onderwerp: gebruik parkeerterrein de Geer en bewegwijzering.

Geachte Samson,

Naar aanleiding van uw brief waar u aan geeft dat er hard gewerkt wordt aan de realisatie van het nieuwe natuurgebied "De grote Sniep". Een gebied dat een stapsteen in de ecologische verbindingszone wordt in het deelgebied Groot Wilnis-Vinkeveen. Bij de gemeente De Ronde Venen is het plan ingediend voor een recreatievoorziening aan de Veenkade in het nieuwe natuurgebied. Het plan is om daar een theehuis/restaurant met uitkijktoren te gaan exploiteren.

Om dit plan te realiseren heeft u voor de recreant die incidenteel per auto komt parkeer voorzieningen nodig. In overleg met de Heer van Beusekom heeft u e.e.a. besproken en op basis van dat gesprek en uw plannen zegt het Plassenschap onder nader te bepalen en uit te werken voorwaarden in principe haar medewerking toe ten behoeve de volgende zaken. Het laten "landen" van een (beweegbare) brug over de sloot langs de Veenkade zodat het restaurant vanaf de Veenkade bereikbaar is. Het laten parkeren bezoekers per auto (max. ca 10) op het nabijgelegen recreatieterrein De Geer aan de Portengense Zuwe. Het verder uitwerken van een aantal bewegwijzeringsbordjes zoals voorgesteld op bijgevoegde kaart

Als voorwaarde zal in ieder geval gelden dat de kosten voor onderhoud aan de Geer in overleg met u en naar rato in natura gedeeld wordt. Na een jaar zal het gebruik van het parkeerterrein geëvalueerd worden om te bezien of e.e.a. past in het dagelijksegebruik.

het dagelijks bestuur,
namens deze,


L.H.F. Velter, secretaris



Het Plassenschap Loosdrecht e.o. en de Recreatieschappen Stichtse Groenlanden, Vinkeveense Plassen en Utrechtse Houvelrug, Vallei en Kromme Rijngebied vormen samen Recreatie Midden-Nederland



Bureau Viridis

Onderzoeksbureau voor natuur en landschap

NATUURTOETS

Realisatie Torenrestaurant Grote Sniep

Gemeente Ronde Venen



Natuurtoets Realisatie Torenrestaurant Grote Sniep, Gemeente Ronde Venen



Bureau Viridis

Ordnung macht die Welt besser. Einfach und nachhaltig.

S. van Dijk, M. van Delft en Th. de Jong

Natuurtoets Realisatie Torenrestaurant Grote Sniep Gemeente Ronde Venen

In opdracht van Samsom Wilnis vof, juli 2013

Ecologisch Adviesbureau Viridis bv
Beesdseweg 3-18
4104 AW Culemborg
T 0345 753 275
info@bureau-iridis.nl
www.bureau-iridis.nl
KvK 110 557 87
Btwnr NL 8212 39 119 BO1
Triodos Bank 19 84 48 600

<i>Tekst en samenstelling:</i>	S. van Dijk, M. van Delft en Th. de Jong
<i>Controle:</i>	Th. de Jong
<i>Foto's in rapport:</i>	S. van Dijk
<i>Foto voorblad:</i>	Locatie voor torenrestaurant
<i>Projectnummer:</i>	2013-09
<i>Wijze van citeren:</i>	Dijk, S. van, M. van Delft en Th. de Jong, 2013. Natuurtoets Realisatie Torenrestaurant Grote Sniep Gemeente Ronde Venen. Ecologisch Adviesbureau Viridis, Culemborg
<i>In opdracht van:</i>	Samsom Wilnis vof
<i>Contactpersoon:</i>	Dhr J. Samsom
<i>Status:</i>	Herzien, 31 juli 2013
<i>Ondertekening:</i>	Th. de Jong, Directeur
<i>Paraaf:</i>	

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Ecologisch Adviesbureau Viridis bv, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd is.

Ecologisch Adviesbureau Viridis is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Ecologisch Adviesbureau Viridis. De opdrachtgever vrijwaart Ecologisch Adviesbureau Viridis voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Omdat ecologisch onderzoek een momentopname is, kan de aanwezigheid van beschermde soorten soms niet worden uitgesloten of bevestigd. Daarnaast is de natuurwetgeving aan verandering en jurisprudentie onderhevig. Ecologisch Adviesbureau Viridis is mede om die redenen lid van het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologische adviesbureaus. Hierdoor zijn wij zo goed mogelijk op de hoogte van de nieuwste ontwikkeling op het gebied van ecologie en wetgeving. Door de inzet van conform de wet ter zake kundige ecologen, waarborgen wij onze onderzoekskwaliteit. Wij zijn echter niet aansprakelijk voor de gevolgen van onverwacht verschijnende of verdwijnende flora of fauna, noch voor de gevolgen van veranderende wetgeving of jurisprudentie.

Inhoud

1	Inleiding	1	6	Toetsing Flora- en faunawet	15
1.1	Aanleiding en context	1	6.1	Vaatplanten	15
1.2	Vraagstelling	1	6.2	Vogels	15
2	Plangebied en plan	3	6.3	Zoogdieren	15
2.1	Ligging onderzoeksgebied	3	6.4	Reptielen en amfibieën	16
2.2	Plan torenrestaurant	3	6.5	Insecten	16
3	Wettelijk kader en beschermde soorten	7	6.6	Vissen	16
3.1	Wettelijk kader	7	6.7	Conclusie effecten op beschermde soorten	16
3.2	Relevante natuurwetgeving	7	6.8	Ontheffingaanvraag	16
3.3	Nee, tenzij-toets	8	6.9	Mitigerende maatregelen	16
3.4	Flora- en faunawet	9	7	Toetsing Nee, tenzij-regime	19
4	Methode	11	7.1	Algemeen	19
4.1	Literatuuronderzoek	11	7.2	Eenheid of omvang	20
4.2	Veldbezoek	11	7.3	Bijzondere soorten	20
5	Resultaten	13	7.4	Essentiële verbindingen	20
5.1	Flora	13	7.5	Eindconclusie Nee, tenzij-regime	21
5.2	Amfibieën en reptielen	13	8	Eindconclusie	23
5.3	Reptielen	13	8.1	Flora- en faunawet	23
5.4	Zoogdieren	13	8.2	Ontheffingsaanvraag FF-wet	23
5.5	Vogels	14	8.3	Nee, tenzij-regime	23
5.6	Libellen	14	8.4	Vervolgstappen	23
5.7	Vissen	14	9	Literatuur	25

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en context

Samsom Wilnis vof is van plan om een torenrestaurantje te realiseren aan de Veenkade in Wilnis. De initiatiefnemer wil het torenrestaurantje bouwen om bij de ontwikkeling van het nieuwe natuurgebied recreanten de mogelijkheid te bieden om onder het genot van een hapje en drankje te genieten van het mooie uitzicht in de polder. De beoogde locatie valt geheel binnen de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Mogelijk tasten de ontwikkelingen de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS aan. Daarnaast is het noodzakelijk een overtreding van de Flora- en faunawet uit te sluiten. In onderhavige rapportage worden de mogelijke effecten op natuurwaarden getoetst.

Samsom Wilnis vof heeft aan Bureau Viridis gevraagd om een toetsing in het kader van de EHS (Nee, tenzij-toets) en de Flora- en faunawet uit te voeren.

1.2 Vraagstelling

Om de haalbaarheid van de voorgenomen ontwikkelingen inzichtelijk te krijgen en alle risico's uit te sluiten, wil Samsom Wilnis vof graag antwoord op de volgende vragen:

- Zijn er strikt beschermde soorten flora en fauna aanwezig in het plangebied?
- Ondervinden strikt beschermde soorten negatieve effecten van de voorgenomen ontwikkelingen?
- Tasten de voorgenomen ontwikkelingen de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS aan?
- Is het noodzakelijk om mitigerende en/of compenserende maatregelen te nemen om negatieve effecten op natuurwaarden te voorkomen? En zo ja welke?
- Is het noodzakelijk een ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen?

2 Plangebied en plan

2.1 Ligging onderzoeksgebied

Het plangebied betreft een perceel aan de Veenkade in Wilnis. De gronden zijn in eigendom van Samsom Wilnis vof en gelegen achter het biologische melkveebedrijf aan de Gagelweg 1 te Wilnis. In figuur 1 wordt een overzicht gegeven van het plangebied.

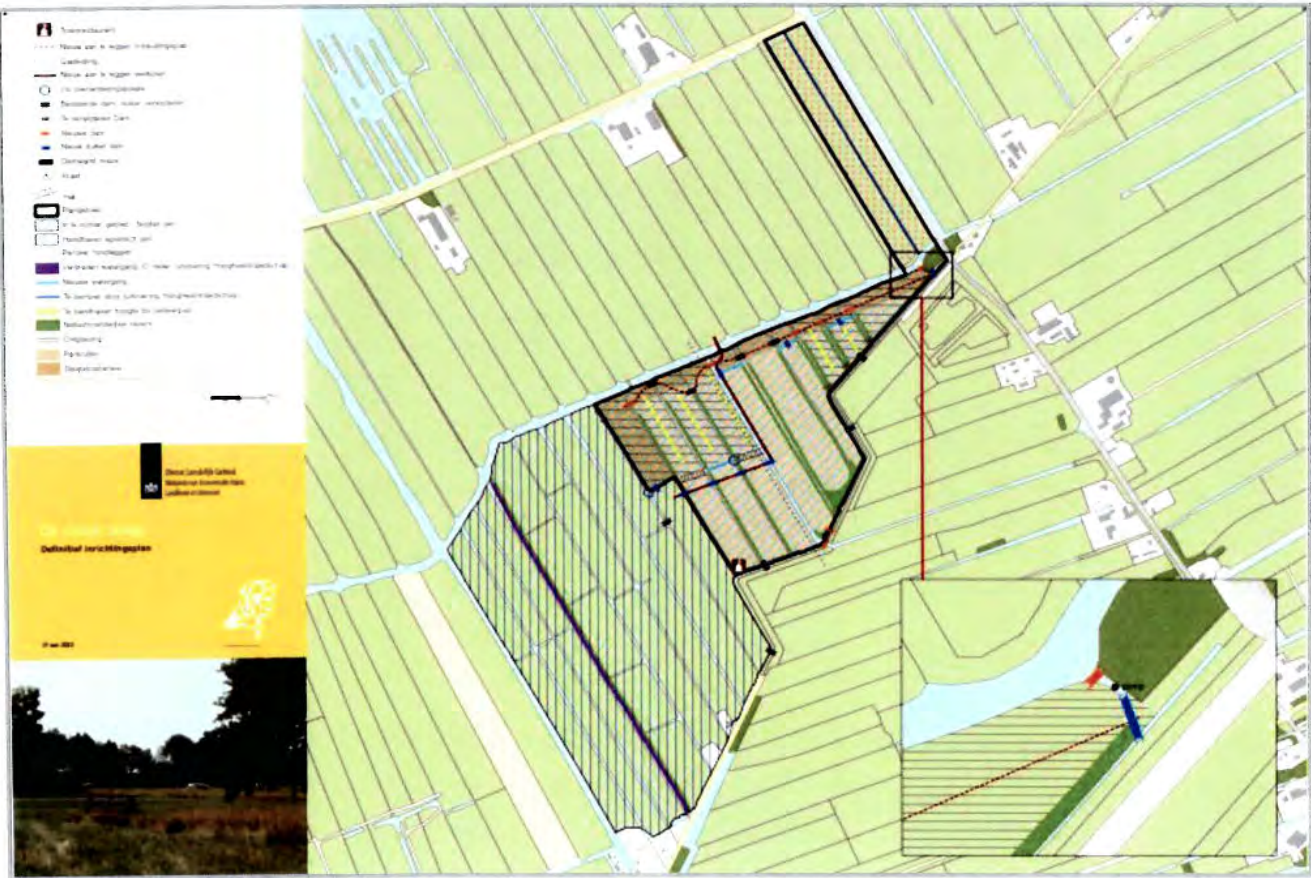
2.2 Plan torenrestaurant

Samsom Wilnis vof is voornemens een torenrestaurantje te realiseren waar recreanten een kopje koffie of thee kunnen gebruiken en van het landschap kunnen genieten. Ook kan men op persoonlijke wijze dineren of een hapje tussendoor nuttigen. Het restaurant is geopend in het weekend en tijdens vakantieperiodes. Het torenrestaurant is geopend van circa 11.00 uur tot 20.00 uur op bovengenoemde dagen. Het verwachte aantal bezoekers per dag is gemiddeld rond de 30, met een maximum van circa 70 personen per dag in piekperiodes. Het aantal bezoekers per jaar wordt geschat op 3750 personen. Het restaurant is niet per auto bereikbaar. Het is bereikbaar zijn via de Veenkade die alleen toegankelijk is voor wandelaars en fietsers. Voor fietsers is al een bestaande parkeervoorziening aanwezig op de Veenkade pal voor de voorgenomen locatie van het torentje. Daar is ook reeds een picknickbank aanwezig. Via een bruggetje zal het torenrestaurantje van daaraf toegankelijk zijn. Voor automobilisten is er bestaande parkeergelegenheid aan de Portengse Zuwe. Vandaar is het een wandeling van ongeveer 700 meter over de

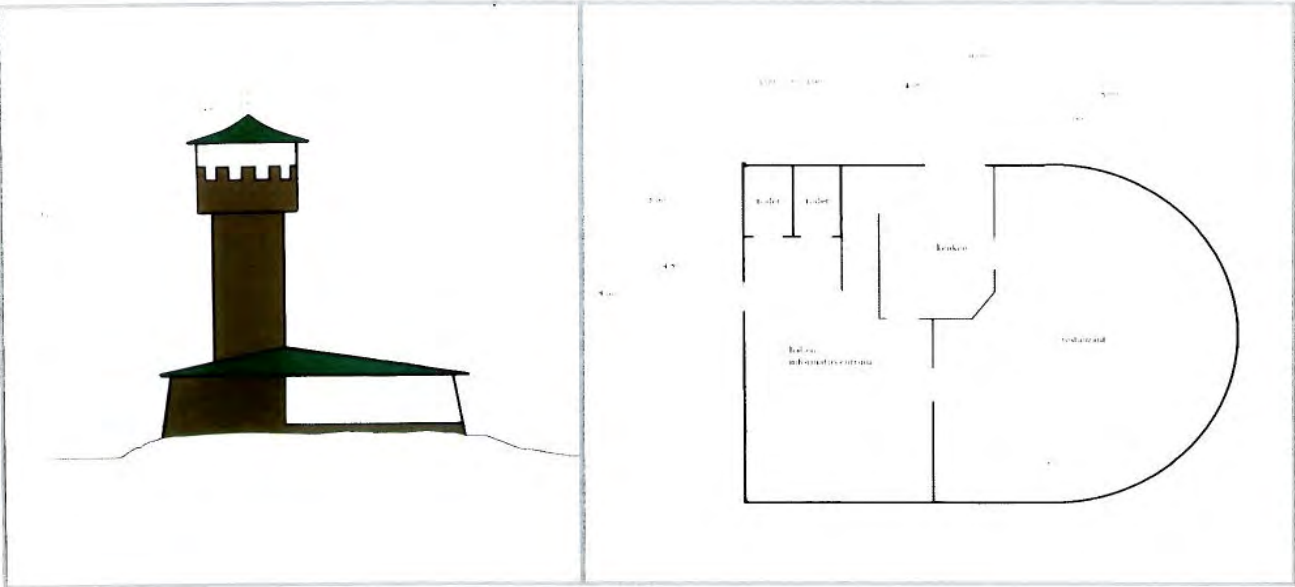
Veenkade naar de planlocatie. Figuur 2 op de volgende pagina geeft een impressie van het torenrestaurantje. Figuur 3 geeft een meer gedetailleerde kaart van de planlocatie weer. De bouw en inrichting van het torenrestaurant maakt onderdeel uit van het inrichtingsplan dat de komende jaren op het grondgebied van Samsom Wilnis VOF en het aangrenzende Armenland (eigendom Staatsbosbeheer) wordt uitgevoerd. Voor verdere details van het inrichtingsplan wordt verwezen naar het rapport Ruimtelijke onderbouwing Inrichtingsplan Grote Sniep (Van Dijk *et al.*, 2013). In het kort komt het erop neer dat delen van het gebied worden afgegraven, sloten worden gedempt, gegraven of geherprofileerd. Daarnaast zal de water aan- en afvoer van het Armenland en de percelen van Samsom Wilnis vof op een andere manier vorm gegeven worden, zodanig dat het vermeste gebiedsvreemde water een langere weg aflegt voordat het Armenland bereikt wordt. Om drasland (nat schraalland) te realiseren zullen delen afgegraven worden. Hiertoe wordt ook een hoger en flexibeler waterpeilbeheer nagestreefd. Omdat de strook langs de houtkade, waar het torenrestaurant wordt gerealiseerd, veel hoger ligt, is hier teveel grondverzet nodig en zal daarom de omvorming naar het beheertype meer geleidelijk plaatsvinden door omvormingsbeheer en op enige termijn peilopzetting. Het projectgebied voor het torenrestaurant ligt op voldoende afstand van de het af te graven deel, zodat negatieve invloed niet verwacht wordt.

Figuur 1 | Overzicht van de ligging van het plangebied en toekomstige inrichting.

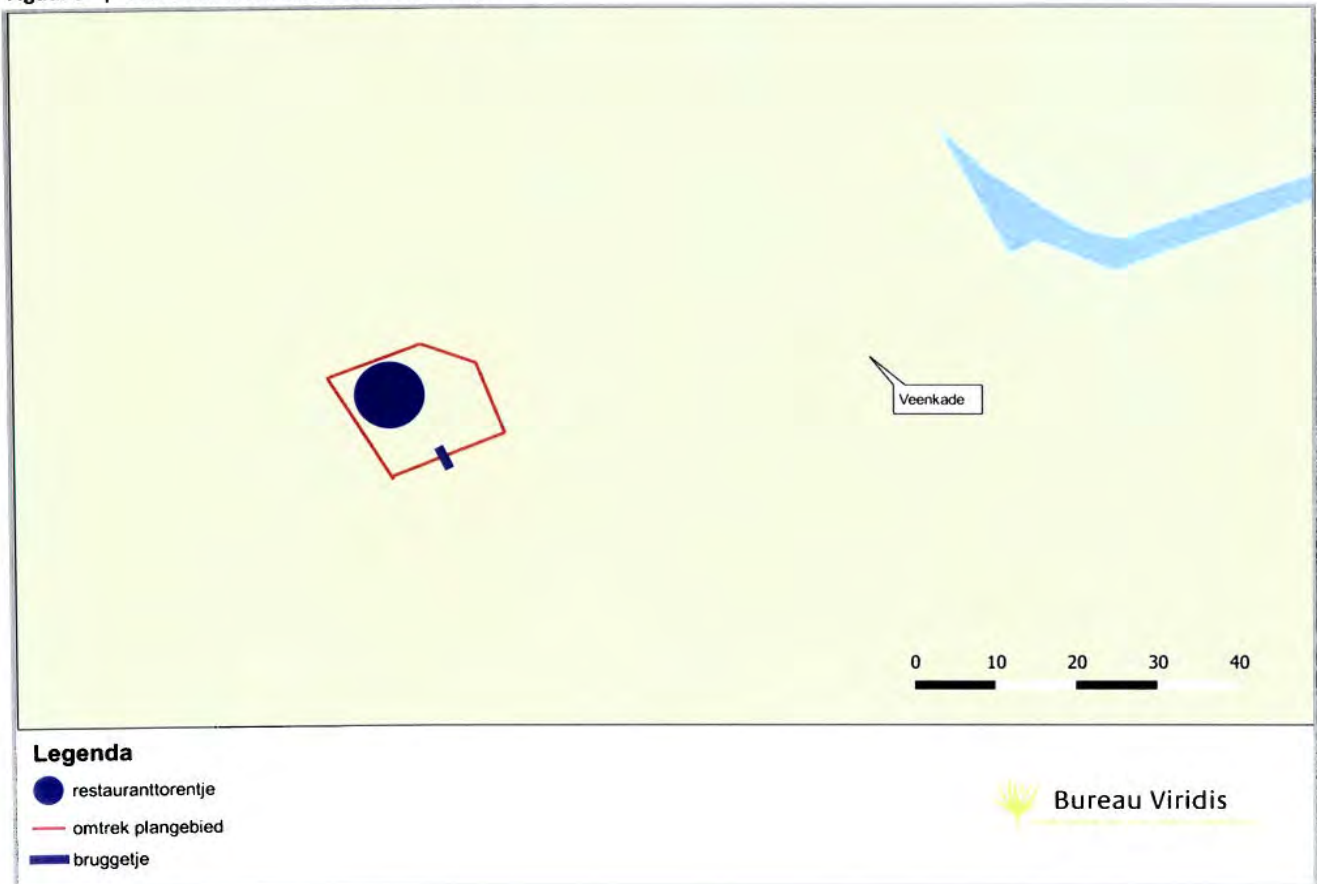
Bron: Dijkstra et al., 2013.



2 | Impressie van het torenrestaurantje. Bron: J. Samsom.



Figuur 3 | Planlocatie van het torenrestaurantje.



Onderstaande foto's geven een impressie van het onderzoeksgebied met de graslanden op verschillen-

de tijdstippen in het jaar de sloten, de Veenkade en de parkeerplaats.



Januari 2013



De Veenkade met picknickbank



10 juni 2013 grasland gemaaid



10 juni 2013, naast liggende niet gemaaid grasland



10 juni 2013 grasland gemaaid

3 Wettelijk kader en beschermde soorten

3.1 Wettelijk kader

De natuurwetgeving en het natuurbeleid in Nederland zijn ondergebracht in verschillende wetten en regels. De natuurwaarden in Natura 2000-gebieden worden beschermd door de Natuurbeschermingswet. Ook buiten deze beschermde gebieden zijn verschillende soorten planten en dieren beschermd door de Flora- en faunawet. Daarnaast bestaat in Nederland de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), waarvoor de provincies beleid maken. In hoofdstuk 7, waarin de activiteiten getoets worden aan de EHS wordt ook ingegaan op het natuurbeheerplan wat de provincie Utrecht heeft vastgesteld. In het natuurbeheerplan wordt bepaald waar subsidie aangevraagd kan worden voor natuur- en landschapsbeheer via het Subsiestelsel natuur- en landschapsbeheer (SNL). Daarnaast bevat het de doelen voor het natuur- en landschapsbeheer.

3.2 Relevante natuurwetgeving

Om te bepalen welke natuurwetgeving relevant is bij het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen, zijn de ligging van het onderzoeksgebied ten opzichte van (beschermde) natuurgebieden en de verwachting ten aanzien van de aanwezigheid van beschermde soorten van belang. In deze paragraaf wordt nagegaan welke natuurwetgeving relevant is voor het project.

➤ *Natuurbeschermingswet*

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn Nieuwkoopse Plassen en De Haack en Oostelijke Vechtplassen op een afstand van respectievelijk ruim 4 en 6,5 km (figuur 4). Gezien de aard van de (kleinschalige) ontwikkelingen en de afstand tot de begrenzing van Natura 2000-gebieden is het uitgesloten dat door de

voorgenomen plannen negatieve effecten op Natura 2000-gebieden ontstaan.

➤ *Ecologische Hoofdstructuur*

Het plangebied ligt geheel binnen de begrenzing van de EHS (figuur 4). Het plangebied heeft de status gerealiseerde nieuwe natuur. Voor de bouw en ingebruikname van het torenrestaurant is een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk. De Beslisboom Nee Tenzij Ecologische Hoofdstructuur (EHS) (website provincie Utrecht) heeft uitgewezen dat een toetsing in het kader van de Nee, tenzij-regime noodzakelijk is.

➤ *Flora- en faunawet*

Mogelijk komen in het plangebied strikt beschermde soorten voor welke beschermd zijn volgens de Flora- en faunawet. De ontwikkeling van het torenrestaurant heeft mogelijk negatieve effecten op deze strikt beschermde soorten. Hiervoor is een toetsing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

➤ *Natuurbeheerplan*

De EHS wordt beheerd en verder ontwikkeld door natuurbeherende organisaties en particulieren. Zij ontvangen daarvoor subsidie op grond van het Subsiestelsel natuur- en landschapsbeheer (SNL). In de interactieve kaart van provincie Utrecht is aangegeven voor welke gebieden subsidie aangevraagd kan worden. In figuur 4 is de status van het gebied aangegeven.

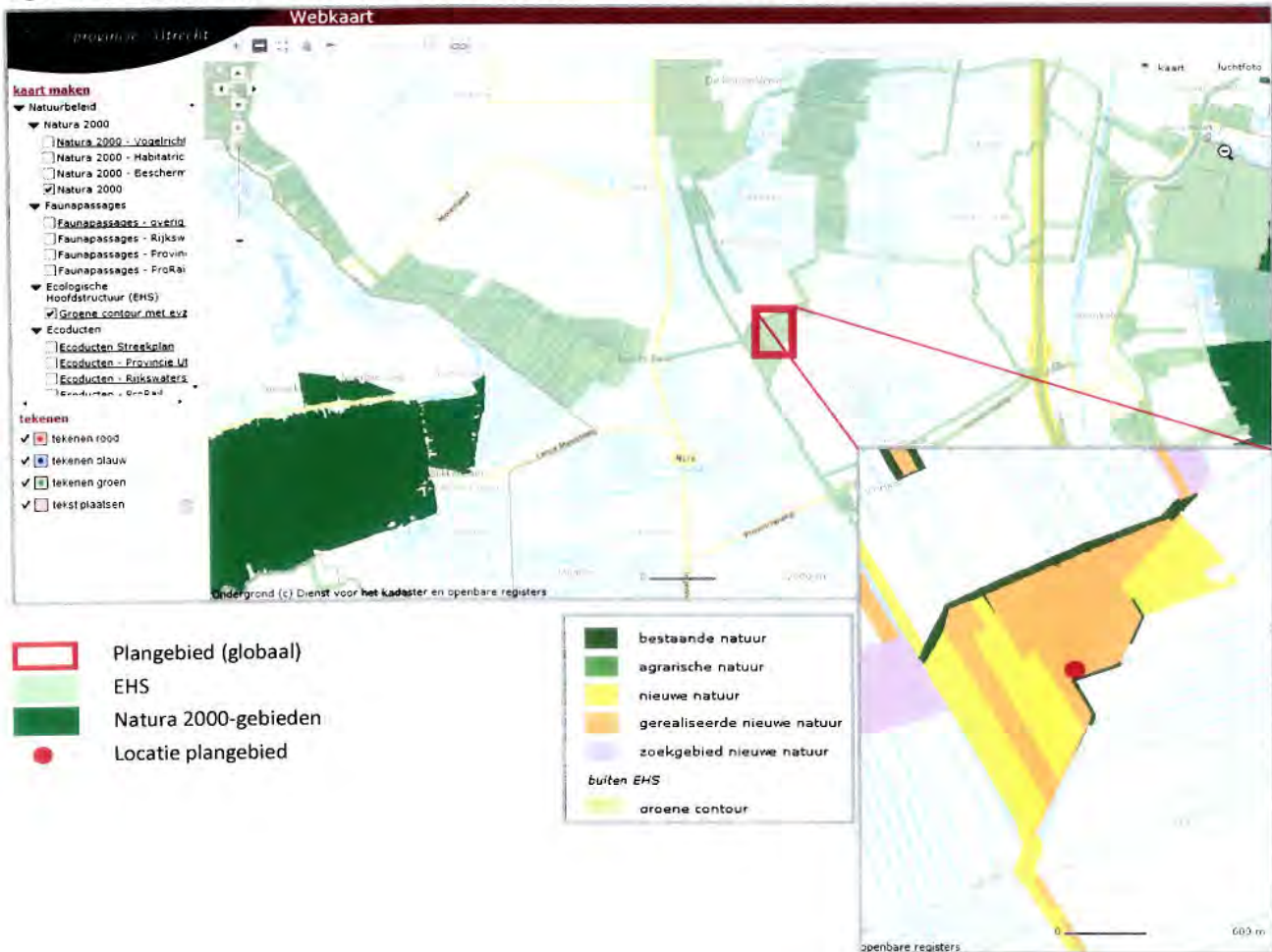
➤ *Benodigd onderzoek*

Gezien bovenstaande informatie is het noodzakelijk de volgende toetsingen uit te voeren:

- Toetsing aan de Flora- en faunawet
- Nee, tenzij-toets

In deze natuurtoets wordt dat onderzoek beschreven.

Figuur 4 | Ligging plangebied ten opzichte van EHS en Natura 2000-gebieden en Bron: Provincie Utrecht.



3.3 Nee, tenzij-toets

De Nee, Tenzij-toets onderzoekt of de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS ter plaatse niet significant worden aangetast. Om dit helder te krijgen is de interactieve Beslisboom Nee Tenzij Ecologische Hoofdstructuur van de provincie Utrecht gebruikt (www.provincie-utrecht.nl). De uitkomsten zijn in onderstaande teksten verwerkt.

Het toetsingskader van de Nee, Tenzij-toets bestaat uit de volgende vier hoofdaspecten:

- A Functioneren van het actuele en/of beoogde ecosysteem/natuurdoeltype;
- B Eenheid of de omvang;
- C De aanwezigheid van bijzondere planten en diersoorten;
- D Verbindingen in of tussen natuurgebieden (tussen gebieden: ecologische verbindingzones)

De aantasting is significant als de EHS op één van de genoemde 4 hoofdaspecten duidelijk wordt aangetast. Er bestaan geen harde criteria om aan te geven wanneer er sprake is van significant. Dat moet per situatie worden beoordeeld op grond van type aantasting, kwaliteit, kwantiteit en dergelijke. Om te toetsen of er significante aantasting plaatsvindt, zijn gedetailleerdere beoordelingscriteria nodig. De in de beslisboom beschreven criteria zijn gebruikt bij onderhavige toetsing.

Uit de toetsing kan één van de volgende conclusies naar voren komen:

1. Op één van de aspecten is het oordeel: significante aantasting.
2. Op geen aspect is het oordeel significante aantasting, maar als alle aspecten in combinatie overzien worden is het oordeel: significante aantasting.
3. Op geen aspect is het oordeel significante aantasting, ook niet bij combinatie van de aspecten. Is meer

methode dan uitleg wetgeving. Wellicht later bij methode verder op ingaan

3.4 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is alleen (met uitzondering van de zorgplicht) van toepassing op de in de wet aangewezen beschermde soorten. Dit zijn alle van nature in Nederland voorkomende zoogdiersoorten (met uitzondering van bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle soorten amfibieën en reptielen, bepaalde soorten vissen (met uitzondering van soorten van de Visserijwet 1963) en alle van nature op het Europese grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie voorkomende vogelsoorten. Bovendien is een aantal planten- en diersoorten aangewezen als zijnde beschermde soorten. De Flora- en faunawet bevat een aantal verbodsbepalingen om er voor te zorgen dat de in het wild levende soorten zoveel mogelijk 'met rust gelaten' worden.

Op 21 februari 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur betreffende artikel 75 van de FF-wet van kracht geworden. Hierbij wordt onderscheid tussen de soorten aangebracht, waarbij drie tabellen met soorten worden onderscheiden.

Tabel 1: Algemene soorten

Voor deze soorten geldt dat voor ruimtelijke ingrepen een vrijstelling wordt verleend. Er behoeft geen ontheffing van Art. 75 van de FF-wet te worden aangevraagd. Wel is op de ingrepen de zorgplicht van toepassing. De zorgplichtbepaling houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor de in het wild levende planten en dieren, evenals voor hun directe leefomgeving.

In onderhavige rapportage wordt niet ingegaan op de voorkomende soorten uit tabel 1 van de Flora- en faunawet vanwege de geldende vrijstelling.

Tabel 2: Overige soorten

Voor deze soorten geldt dat bij ruimtelijke activiteiten en voor werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud geen ontheffing Art. 75 van de FF-wet behoeft te worden aangevraagd, mits de activiteiten worden uitgevoerd volgens een door de Minister van EZ goedgekeurde gedragscode. Zolang een dergelijke gedragscode nog niet is geformuleerd zijn

werkzaamheden met effecten op deze soorten wel ontheffingsplichtig.

De soorten genoemd in tabel 2 van de Flora- en faunawet zijn in feite middelzwaar beschermd. Om de leesbaarheid van de rapportage te bevorderen wordt in de tekst geen verschil gemaakt tussen strikt en middelzwaar beschermde soorten. Deze categorieën worden beide aangeduid met 'strikt beschermd' omdat zonder gedragscode dezelfde mitigerende maatregelen genomen moeten worden om negatieve effecten op deze soorten te voorkomen. Indien relevant zal in de tekst onderscheid gemaakt worden tussen middelzwaar en strikt beschermde soorten. Dit is bijvoorbeeld zo als de werkzaamheden conform een goedgekeurde gedragscode worden uitgevoerd. In alle overige gevallen wordt enkel de term 'strikt beschermde soorten' gebruikt.

Tabel 3: Bijzondere soorten

Dit zijn soorten die vermeld staan in bijlagen van de Habitatrichtlijn en alle vogelsoorten. Voor deze soorten geldt dat voor ruimtelijke ingrepen een ontheffing aangevraagd moet worden van Art. 75 van de FF-wet. Voor werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud hoeft voor soorten van tabel 3 geen ontheffing Art. 75 van de FF-wet te worden aangevraagd, mits de activiteiten worden uitgevoerd volgens een door de Minister van EZ goedgekeurde gedragscode.

In deze rapportage worden de soorten uit tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet aangeduid met de term 'strikt beschermde soorten'.

Vogellijst

Alle inheemse vogelsoorten zijn strikt beschermd in het kader van de FF-wet. Tijdens het broedseizoen zijn ook de nesten van vogels beschermd. De FF-wet kent geen standaard periode voor het broedseizoen. In 2009 is de lijst aangepast met vogelsoorten waarvan de nesten het hele jaar door zijn beschermd (zie kader op de volgende pagina). De meeste vogels maken elk jaar een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De wetgever verstaat onder vaste verblijfplaatsen van vogels ook nesten en holtes waar de vogels ook buiten de broedtijd regelmatig verblijven.

Figuur 5 | Overzicht van de EHS status van het plangebied: gerealiseerde nieuwe natuur.

● Locatie plangebied



Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten

De meeste vogels gebruiken hun nest slechts eenmalig voor de voortplanting. Elk jaar bouwen de dieren een nieuw nest op meestal een andere locatie. Nesten van deze vogels zijn slechts gedurende het broedseizoen beschermd. Er zijn echter ook vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn en waarop de verbodsbepalingen van artikel 11 van de FF-wet het gehele jaar van toepassing zijn. Er worden 5 categorieën onderscheiden:

1. Vogels waarvan de nesten ook buiten het broedseizoen als vaste rust- en verblijfplaats gebruikt worden (voorbeeld: steenuil).
2. Koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: gierzwaluw en huismus).
3. Vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar en kerkuil).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen. (voorbeeld: buizerd en ransuil).
5. De volgende vogelsoorten behoren tot deze categorie: vogels die weliswaar terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of in de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. De nesten van deze soorten zijn buiten het broedseizoen niet beschermd, tenzij zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

4 Methode

De Natuurtoets bestaat uit een literatuuronderzoek en een veldbezoek. Het onderzoek richtte zich op strikt beschermde soorten planten en dieren (tabel 2 en 3 Flora- en faunawet), soorten van de Rode Lijst en soorten van de provinciale Oranje Lijst. Het voorkomen van soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet is niet specifiek onderzocht. Alleen toevallige waarnemingen van deze soorten zijn genoteerd. Hieronder worden de gebruikte onderzoeksmethodes beschreven.

4.1 Literatuuronderzoek

Bij het literatuuronderzoek is gebruik gemaakt van de door de opdrachtgever aangeleverde vegetatie-inventarisaties. Het betreft 3 planteninventarisaties op het terrein van Gagelweg 1:

- Inventarisatie (IVN, 14 juni 2012)
- Provincie Utrecht (2009)
- Grootjans & De Rooij (i.o.v. Provincie Utrecht, 2003)

Daarnaast is het archief van Bureau Viridis geraadpleegd en zijn verspreidingsatlassen en vrij beschikba-

re verspreidingsgegevens van verschillende soortgroepen geraadpleegd. Het bronnenonderzoek heeft zich voornamelijk gericht op de aanwezigheid van beschermde soorten flora, vogels en libellen.

4.2 Veldbezoek

Het veldbezoek vond plaats op 29 januari 2013. Tijdens het bezoek is een inschatting gemaakt van de geschiktheid van het terrein voor strikt beschermde soorten, soorten van de Rode Lijst en soorten van de Oranje Lijst. Het terrein is gecontroleerd op de aanwezigheid van plantensoorten uit de genoemde categorieën. Omdat het een bezoek in januari betreft is geen uitgebreid onderzoek verricht. Er is gelet op (sporen van) vogels en zoogdieren. De nabij gelegen bomen zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten. Een tweede bezoek heeft plaatsgevonden op 10 juni 2013. Daarbij is de vegetatie op de graslanden, de watergangen en de kade geïnventariseerd.

5 Resultaten

Hierna worden de resultaten van het literatuuronderzoek en de veldinventarisatie per soortgroep besproken.

5.1 Flora

Het grasland aan de Gagelweg 1 is bij drie eerdere inventarisaties op flora onderzocht (IVN 2012, Provincie Utrecht 2009 en Grootjans & De Rooij 2003). Er zijn daarbij geen soorten van tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet gevonden. Soorten van de Rode Lijst en de Oranje Lijst zijn eveneens niet gevonden.

Bij het veldbezoek in januari 2013 zijn geen strikt beschermde plantensoorten aangetroffen in het plangebied. Ook zijn geen soorten van de Rode Lijst en Oranje Lijst waargenomen. Het plangebied bestaat uit grasland met voornamelijk gestreepte witbol. Het grasland is relatief soortenrijk met soorten als made-lief, veldzuring en soorten boterbloem. Hoewel een bezoek in januari niet optimaal is voor veldonderzoek kan, gezien de aangetroffen graslandvegetatie gesteld worden dat het hier gaat om een voedselrijk grasland dat extensief gebruikt wordt. Dit is bevestigd in een in juni 2013 uitgevoerd update van het onderzoek. De sloot- en oevervegetaties duiden ook op zeer voedselrijke omstandigheden met op de oever een dominante van liesgras. Het water is grotendeels onbegroeid en ondiep. Voor alle onder tabel 2 en tabel 3 van de Flora- en faunawet beschermde plantensoorten zijn dergelijke graslanden en sloten een ongeschikt habitat. Bovendien ligt het onderzoeksgebied voor veel van die soorten buiten het natuurlijke verspreidingsgebied. Dergelijke graslanden zijn zo voedselrijk dat ook de aanwezigheid van soorten van de Rode Lijst en de provinciale Oranje Lijst van kwetsbare en bedreigde soorten uitgesloten kan worden.

5.2 Amfibieën en reptielen

Uit de literatuur zijn geen gegevens van strikt beschermde amfibieën en reptielen uit het plangebied

bekend. Op basis van landelijke verspreidingsgegevens kan alleen de rugstreeppad voorkomen (Cremers & Van Delft 2009). Voor rugstreeppad ontbreekt echter geschikt leefgebied. De rugstreeppad is een soort van dynamische milieus, zoals zandvergravingen en nieuwe kleiputten bij rivieren. De meest nabije waarneming is op 3,5 kilometer afstand. Het is uitgesloten dat binnen het plangebied strikt beschermde amfibieën voorkomen.

5.3 Reptielen

Voor reptielen ontbreekt geschikt habitat. Bovendien leert de provinciale en landelijke verspreiding dat het plangebied ver buiten het verspreidingsgebied van reptielen is gelegen.

5.4 Zoogdieren

Strikt beschermde landgebonden zoogdieren worden niet verwacht in het plangebied. Voor deze soorten ontbreekt geschikt leefgebied en/of valt het plangebied De Veenkade, net naast de planlocatie van het torenrestaurant, is een lijnvormig element met struiken en bomen waarlangs vleermuizen zich kunnen verplaatsen en kunnen foerageren. Hier kunnen vleermuizen verwacht worden. Voor boombewonende soorten als rosse vleermuis en watervleermuis ontbreken voldoende geschikte bomen. Voor deze soorten is de aanwezigheid van meerdere bomen met een minimale dikte van 35 cm en daarin voldoende geschikte holtes noodzakelijk. Dit is in het onderzoeksgebied echter niet het geval. De kade is mogelijk voor gebouwbewonende vleermuizen als vliegroute van belang. De afstand tot geschikte gebouwen bedraagt circa 1000 meter, een afstand die door bijvoorbeeld de gewone dwergvleermuis goed overbrugd kan worden. Deze soort foerageert binnen een straal van 2,5 km rond de verblijfplaats. De planlocatie zelf, dat uit grasland bestaat, is gezien het open karakter, ongeschikt als foerageergebied en zal slechts zeer incidenteel bezocht worden.

Open karakter plangebied is niet geschikt voor vleermuizen.
Centraal het gemaaide weiland waar het torenrestaurantje gepland is.



5.5 Vogels

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van diverse broedvogels uit de broedtijd bekend. Weidevogels als grutto en kievit en ook zomertaling zijn in de graslanden tijdens de broedperiode waargenomen (Waarneming.nl).

Aan de Veenkade staan in de buurt van het plangebied enkele bomen. In de bomen zijn geen nesten van soorten van de Vogellijst aanwezig. Tijdens de inventarisatie in januari kon dit in de kale bomen goed geconstateerd worden.

5.6 Libellen

De locatie valt binnen het verspreidingsgebied van de strikt beschermde groene glazenmaker (Nederlandse Vereniging voor libellenstudie 2002, De Jong 2000). In de sloten rond het plangebied zijn echter geen krab-

benscheervegetaties aanwezig. Dit betekent dat er geen geschikt eiafzetsubstraat aanwezig is (groene glazenmaker zet alleen eieren af in krabbenscheerplanten en brede en lange bladeren die bovendien in een homogene vegetatie moeten voorkomen) en met een bepaalde bladbreedte en lengte). Ook ontbreken structuurrijke ruigtebegroeiingen of moerasvegetaties, waardoor het de soort aan geschikt landbiotoop ontbreekt. Het voorkomen van de groene glazenmaker is uitgesloten.

5.7 Vissen

Er is geen onderzoek naar het voorkomen van vissen uitgevoerd. Het torenrestaurantje wordt op het grasland gebouwd. De omringende sloten worden niet aangetast. Negatieve effecten op vissen zijn derhalve uitgesloten

6 Toetsing Flora- en faunawet

Op grond van de literatuurstudie, de planten-inventarisaties en het veldbezoek zijn in en rond het plangebied broedvogels en vleermuizen te verwachten. Andere beschermde soorten van de FF-wet, Rode of Oranje lijst worden, gezien de terreingesteldheid, de afwezigheid van geschikte habitat of de bekende landelijke verspreiding niet verwacht.

6.1 Vaatplanten

Er zijn geen strikt beschermde vaatplanten aangetroffen in het onderzoeksgebied. Ook tijdens de eerder uitgevoerde inventarisaties zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Gezien de terreingesteldheid van het plangebied worden beschermde soorten ook niet verwacht. Door de afwezigheid van beschermde vaatplanten kunnen negatieve effecten op deze soortgroep worden uitgesloten.

➤ Conclusie vaatplanten

- Strikt beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen in het plangebied;
- Negatieve effecten op strikt beschermde planten zijn derhalve uitgesloten.

6.2 Vogels

In het plangebied zelf komen geen bomen voor. Op de Veenkade staan in de buurt van de bouwlocatie bomen, maar nesten van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn daarin niet aanwezig.

Mogelijk komen algemene broedende vogels voor in het plangebied en zeer waarschijnlijk in de nabijheid van het plangebied, zoals op de Veenkade. Het is verboden om broedende vogels te verstoren. Door de werkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen worden effecten op eventueel aanwezige broedende vogels voorkomen.

➤ Conclusie broedvogels

- In het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten aanwezig.

- Vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn zullen daarom geen negatieve effecten ondervinden van de voorgenomen ingrepen;
- Mogelijk komen in het plangebied of de nabije omgeving algemene broedvogels voor.
- Door buiten het broedseizoen te werken wordt verstoring van broedvogels voorkomen.

6.3 Zoogdieren

➤ Vleermuizen

De Veenkade is een lijnvormig element dat geschikt kan zijn als vliegroute of foerageergebied voor vleermuizen (zoals ruige en gewone dwergvleermuis) in het verder open gebied. De locatie voor het torenrestaurantje is dicht langs de Veenkade. De bouw van een gebouw nabij de houtkade kan, doordat er meerdere windluwe delen ontstaan versterkend zijn voor de foerageerfunctie van het gebied voor vleermuizen. Echter, als het torenrestaurantje en de omgeving ervan na zonsondergang verlichting afgeeft richting de Veenkade kan dit verstoring zijn voor vleermuizen. Er dient dus voorkomen te worden dat er uitstraling van licht vanuit het torenrestaurantje in de richting van de Veenkade ontstaat. De hiervoor te nemen mitigerende maatregelen worden in paragraaf 6.9 besproken.

➤ Overige zoogdieren (grondgebonden)

In het plangebied en de nabije omgeving komen geen strikt beschermde grondgebonden zoogdieren voor. Voor deze soorten ontbreekt geschikt leefgebied.

➤ Conclusie zoogdieren

- De bouw van het torenrestaurantje versterkt mogelijk de foerageerfunctie van de Veenkade voor vleermuizen.
- Ten aanzien van vleermuizen treedt mogelijk lichtverstoring op.
- Door het treffen van mitigerende maatregelen (paragraaf 6.9) wordt verstoring en overtreding van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet voorkomen.

- Andere strikt beschermde zoogdieren komen niet voor.

6.4 Reptielen en amfibieën

Rugstreeppad komt op enkele kilometers afstand van het plangebied voor. Op de bouwlocatie ontbreekt voor de soort geschikt leefgebied in de vorm van zanderige open delen. Andere strikt beschermde amfibieën of reptielen komen ook niet voor in de omgeving van de bouwlocatie. Door de afwezigheid van amfibieën en reptielen zijn effecten op deze soorten uitgesloten.

➤ *Conclusie reptielen en amfibieën*

- Strikt beschermde reptielen en amfibieën komen in het onderzoeksgebied niet voor.
- Negatieve effecten op deze dieren zijn derhalve uitgesloten.

6.5 Insecten

Strikt beschermde insecten komen niet in het plangebied voor. Voor deze soorten ontbreekt geschikt leefgebied. Voor het voorkomen van de groene glazenmaker ontbreken de noodzakelijke krabbenscheervegetaties geheel. De ingrepen zullen geen negatieve effecten op strikt beschermde insecten veroorzaken.

➤ *Conclusie insecten*

- Strikt beschermde insecten komen in het plangebied niet voor.
- Negatieve effecten op deze dieren zijn derhalve uitgesloten.

6.6 Vissen

De aan het plangebied grenzende sloten vallen buiten de plannen. Ze worden niet aangetast. Doordat de sloten niet worden aangetast zijn effecten op beschermde vissoorten uitgesloten.

➤ *Conclusie vissen*

- Eventueel voorkomende strikt beschermde vissen ondervinden geen hinder van de werkzaamheden omdat de sloten buiten het plangebied vallen.

6.7 Conclusie effecten op beschermde soorten

- De bouw van het torentje versterkt mogelijk de foerageerfunctie voor vleermuizen.

- Vleermuizen ondervinden tijdens het foerageren langs de Veenkade mogelijk hinder door uitstralende verlichting. Mitigatie voorkomt negatieve effecten op vleermuizen en daarmee een overtreding van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet.
- Mogelijk komen algemene broedvogels op en nabij het plangebied voor. Mitigatie voorkomt verstoring en daarmee overtreding van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet.
- Overige strikt beschermde soorten komen niet voor in het plangebied of de omgeving van deze locatie en worden ook niet verwacht. Ze ondervinden daardoor geen hinder van de voorgenomen ingrepen.

6.8 Ontheffingaanvraag

In de nabijheid van het plangebied komen verschillende strikt beschermde soorten voor waaronder vleermuizen en algemene broedvogels. De voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve effecten op deze soorten veroorzaken. Er zijn 2 manieren om met de aanwezigheid van beschermde soorten om te gaan:

1. Er wordt bij het Ministerie van Economische Zaken, een ontheffing aangevraagd voor het overtreden van de Flora- en faunawet. Het is echter niet aannemelijk dat deze ontheffing wordt verleend zonder dat er maatregelen voor de soorten worden genomen. Voor broedvogels geldt dat geen ontheffing aangevraagd kan worden, broedvogels mogen nooit verstoord worden.
2. Door het nemen van maatregelen wordt voorkomen dat de FF-wet wordt overtreden. Het aanvragen van een ontheffing is dan niet nodig. Bij maatregelen moet gedacht worden aan zogenaamde mitigerende maatregelen.

Door het uitvoeren van de juiste mitigerende maatregelen is een ontheffing van de Flora- en faunawet niet nodig. In de volgende paragraaf worden de te nemen mitigerende maatregelen beschreven om een overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen. Indien het niet mogelijk is om de genoemde mitigerende maatregelen te nemen is het noodzakelijk om een ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen.

6.9 Mitigerende maatregelen

➤ *Vleermuizen*

De Veenkade is een lijnvormig element in het landschap dat mogelijk door vleermuizen als vliegroute en foerageergebied wordt gebruikt. Het gebruik van felle verlichting kan verstorend werken. Lichtuitstraling dient derhalve tegengegaan te worden. Dat kan door het uitvoeren van de volgende maatregelen:

- Na zonsondergang de ramen aan de kant van de Veenkade afschermen, zodat binnenverlichting niet naar buiten kan schijnen. Hiervoor kunnen luiken gebruikt worden.
- Als buitenverlichting wordt uitsluitend laag bij de grond aangebrachte verlichting gebruikt waarvan de lichtbundel naar beneden is gericht. Uitstraling naar boven dient te worden vermeden.

Tijdens de uitvoeringsfase kunnen tijdelijke effecten ontstaan indien in het donker met kunstverlichting gewerkt zou worden. Dit kan voorkomen worden door:

- Bij de bouw niet tussen zonsondergang en zonsopkomst te werken in het gebied.

Naast genoemde maatregelen om schadelijke effecten tegen te gaan is het aan te raden om verbeteringen voor vleermuizen aan te brengen door:

- Vleermuiskasten te bevestigen aan het restaurantorentje aan de kant van de Veenkade.

➤ Broedvogels

Verstoring van broedvogels dient altijd voorkomen te worden.

- Dit kan door de werkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen. Hierdoor worden effecten op eventueel aanwezige broedende vogels voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli, maar ook daarbuiten kunnen broedgevallen voorkomen.
- Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is dient voorafgaande aan de werkzaamheden door een ter zake kundig ecooloog gecontroleerd te worden of broedvogels aanwezig zijn. Zijn deze niet in de nabijheid van de bouwlocatie aanwezig, dan kunnen de werkzaamheden doorgang vinden. Zijn er wel broedvogels aanwezig, dan dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot na het broedseizoen.

➤ Zorgplicht

Vanuit de zorgplicht¹ (artikel 2 Flora- en faunawet) is het aan te bevelen om tijdens de bouw van het torenrestaurantje op onverharde delen gebruik te maken van rijplaten. Omdat oevers voor relatief veel soorten belangrijk zijn als leefgebied dienen de oevers bij de werkzaamheden zoveel mogelijk gemedend te worden.

¹ Artikel 2 Flora- en faunawet: iedereen moet voldoende zorg in acht nemen voor in het wild levende planten en dieren, ongeacht hun beschermingsstatus. Dit houdt onder andere in dat handelingen die niet noodzakelijk verband houden met het beoogde doel, maar nadelig zijn voor de flora en fauna achterwege moeten blijven.

7 Toetsing Nee, tenzij-regime

7.1 Algemeen

Ter bescherming van de gebieden binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is het Nee, tenzij-regime van toepassing. Dit betekent dat plannen en projecten in gebieden binnen of in de nabijheid van de EHS niet zijn toegestaan, tenzij is vastgesteld dat de plannen of projecten de wezenlijke waarden en kenmerken van het gebied niet significant aantasten.

Het toetsingskader van de Nee, tenzij-toets bestaat uit de volgende vier hoofdaspecten:

- Functioneren van het actuele en/of beoogde ecosysteem/natuurdoeltype;
- Eenheid of omvang;
- De aanwezigheid van bijzondere planten- en diersoorten;
- Verbindingen in of tussen natuurgebieden.

Deze vier aspecten worden hierna besproken.

Functioneren van het actuele en/of beoogde ecosysteem/natuurdoeltype;

dit toetsingscriterium is onderverdeeld in twee delen:

- actuele waarden
- potentiële waarden.

De actuele waarden van de bouwlocatie worden in het provinciale Natuurbeheerplan 2013 aangeduid als "gerealiseerde nieuwe natuur" met als natuurbeheertype "kruiden- en faunairijk grasland met agrarisch medegebruik". De interactieve kaart geeft geen aanduiding voor de kwaliteit.

Het grasland is al 10 jaar niet meer bemest. Op dit moment wordt er een inrichtingsbeheer gevoerd dat bestaat uit een verschrallingsbeheer waarbij het perceel één keer per jaar wordt gemaaid met een lichte nabeweidings. Het is samen te vatten als maaien en afvoeren van de vegetatie. De Veenkade bestaat ter hoogte van de bouwlocatie uit "bestaande natuur". Aan de andere kant van de Veenkade (zuidoostelijk van de bouwlocatie) geldt het maatwerkpakket "Hoge dichtheid weidevogels".

Er zal door de bouw van het torenrestaurantje slechts een geringe afname aan oppervlakte gerealiseerde nieuwe natuur binnen de EHS. Het restaurantje krijgt een oppervlakte van 8 bij 11 meter. Hierop een slanke uitkijktoren van circa 3 x 3 meter. Inclusief verharding bedraagt het terrein slechts (circa 225 m², zie figuur 2 op pagina 4). De afname bedraagt veel minder dan 0,01%. Deze afname is niet significant te noemen.

De potentiële waarden van de omgeving van de bouwlocatie zijn door de provincie aangeduid in het Natuurbeheerplan 2013. Het deel waar de bouwlocatie zich in bevindt wordt daarin aangeduid met natuurbeheertype "nat schraalland". Dit is het natuurbeheertype waar het nabij gelegen natuurgebied Armenland reeds onder valt. Door het gevoerde verschrallingsbeheer zal grasland zich waarschijnlijk ontwikkelen tot een schraal hooiland. Voor de realisering hiervan zijn de maatregelen zoals genoemd worden in rapport Ruimtelijke onderbouwing Inrichtingsplan Grote Sniep (Van Dijk *et al.*, 2013) noodzakelijk. Slechts dan kan de noodzakelijke vernatting, noodzakelijk voor de ontwikkeling van nat schraalland, gerealiseerd worden. Dit valt echter buiten de invloedssfeer van Samson Wilnis VOF.

In ruime omtrek rond de geplande bouwlocatie komen geen oude boskernen voor. De op de Veenkade aanwezige begroeiing vallen niet onder de term Oude boskern. De Veenkade zelf als uitvalsbasis voor de vervening bij de vervening gespaard gebleven en pas na 1850 met bomen begroeid geraakt (Cleveringa, P. & H. Weerts, 2003)

➤ Conclusie

- De actuele natuurwaarden nemen met circa 225 m² af.
- De potentiële natuurwaarden zijn gericht op de ontwikkeling van nat schraalland.
- De potentiële waarden zijn sterk afhankelijk van het in de polder gevoerde peilbeheer.
- De potentiële natuurwaarden na de bouw van het torenrestaurantje zijn gelijk aan die zonder de bouw van het torenrestaurantje.

- Er is geen sprake van een Oude boskern.
- De effecten van de bouw van het torenrestaurantje op de actuele en potentiële natuurwaarden zijn zeer gering en niet significant;

7.2 Eenheid of omvang

De oppervlakte voor van het torenrestaurantje zal circa 225 m² beslaan. Dat is ruim minder dan de 1 ha. Gezien het geringe oppervlakte verlies, minder dan 1‰ van het aandeel gerealiseerde nieuwe natuur, wordt de eenheid en omvang van de EHS ter plaatse niet aangetast.

De effecten van het in gebruik zijn van het restaurant, door menselijke activiteiten, spelen alleen in de zeer directe omgeving van het restaurant. Effecten door verlichting zijn eventueel aan de orde ten aanzien van vleermuizen. Het open grasland is voor vleermuizen ongeschikt. Lichtverstoring zou eventueel optreden aan de naar de kade toegekeerde zijde. Lichtverstoring wordt echter tegengegaan door het gebruik van aangepaste verlichting.

De ontwikkeling van natuurwaarden en het na te streven natuurdoel zijn vooral botanisch gericht.

Gezien bovenstaande is er geen sprake van een significante aantasting van dit criterium. Door de realisatie van het restauranttorentje verandert het gebied niet ten opzichte van de huidige situatie.

➤ Conclusie

- De eenheid en omvang van de EHS ter plaatse worden niet (significant) aangetast door de voorgenomen plannen.

7.3 Bijzondere soorten

Het toetsingscriterium 'Bijzondere soorten' wordt verdeeld in twee onderdelen:

- Soorten die vermeld staan in tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet;
- Soorten die voorkomen op de Rode Lijst en de provinciale Oranje Lijst.

In de nabijheid van de bouwlocatie komen mogelijk vleermuizen en algemene broedvogels voor. Door het treffen van enkele mitigerende maatregelen bij de bouw van het torenrestaurant worden mogelijk negatieve effecten voorkomen.

Van moerassprinkhaan, een soort van de Rode Lijst, zijn geen waarnemingen uit de omgeving bekend. De soort wordt wel in een oude bron vermeld voor de omgeving van de planlocatie (Kleukers *et al.*, 1997). De planlocatie zelf (alleen grasland) is een ongeschikt

leefgebied voor de moerassprinkhaan. Het voorkomen van andere soorten van de Rode Lijst (voor libellen vernieuwd in 2011) en Oranje Lijst zijn ook niet bekend van de omgeving van het plangebied en worden, gezien terreingesteldheid, leefgebiedseisen van de betreffende soorten en het landelijk verspreidingsbeeld van die soorten ook niet verwacht.

➤ Conclusie

- Door het nemen van enkele mitigerende maatregelen (zie hoofdstuk 6) wordt mogelijke verstoring van vleermuizen en algemeen voorkomende broedvogels voorkomen.
- In het plangebied komen geen soorten van Rode Lijst of Oranje lijst voor. Negatieve effecten zijn derhalve uitgesloten.

7.4 Essentiële verbindingen

Dit toetsingskader bestaat uit twee onderdelen:

- Ecologische verbindingzones (EVZ's), Robuuste verbindingen en ecoducten en faunapassages;
- Foerageer- en migratieroutes.

Ecologische verbindingzones zijn in het hedendaagse druk bevolkte Nederland een noodzaak. Ze verbinden gebieden van gelijk karakter met elkaar. Langs deze zones kunnen planten en dieren van het ene gebied naar het ander gebied trekken. Daar waar verbindingzones infrastructurele werken kruisen kunnen faunapassages worden aangelegd.

Robuuste verbindingen zijn in feite niets anders dan zeer grote ecologische verbindingzones, geschikt voor een veelheid aan plant- en diersoorten. Het zijn EVZ's op nationaal niveau. Ze verbinden grote natuurkernen. Grote infrastructurele werken worden middels ecoducten gepasseerd.

Het onderzoeksgebied en op de bouwlocatie maken geen onderdeel uit van een ecologische verbindingzones of robuuste verbindingzone. Dergelijke verbindingzones zijn ook in de wijdere omtrek van het plangebied niet aangewezen.

De Veenkade is een lijnvormig element dat gebruikt kan worden als vliegroute door vleermuizen. Lichtuitstraling richting de Veenkade kan een verstoring effect hebben op vleermuizen. Het torenrestaurant wordt mogelijk ook 's avonds gebruikt. Dan wordt er als buitenverlichting uitsluitend laag bij de grond geplaatste en afgeschermd verlichting gebruikt. Verstoring door binnenverlichting wordt voorkomen door de ramen aan de kant van de Veenkade af te

schermen. Dit is ook in het kader van de Flora- en faunawet in hoofdstuk 6 als mitigerende maatregel opgenomen.

➤ Conclusie

- Er zijn geen ecologische verbindingzones, robuuste verbindingen en faunapassages aanwezig of aangewezen in of nabij de bouwlocatie.
- De Veenkade kan door vleermuizen als foerageer- en vliegroute gebruikt worden.
- Doordat slechts afgeschermd, laag bij de grond geplaatste verlichting wordt gebruikt is er geen sprake van lichtverstoring.
- Eventueel aanwezige vliegroutes worden niet aangetast door de ingrepen.

7.5 Eindconclusie Nee, tenzij-regime

- De bouw en gebruik van het torenrestaurant veroorzaken geen significant negatieve effecten op de actuele en potentiële natuurwaarden in het gebied.
- De aaneengeslotenheid en robuustheid zal niet veranderen ten opzichte van de huidige situatie.
- Effecten op bijzondere soorten worden uitgesloten of gemitigeerd.
- Er worden geen EVZ's, robuuste verbindingen of faunapassages aangetast door de bouw en het gebruik van het torenrestaurant.
- Door het aanbrengen van vleermuiskasten op het torenrestaurant, aan de kant van de Veenkade, kan er voor vleermuizen verbetering optreden.

8 Eindconclusie

8.1 Flora- en faunawet

- De strikt beschermde vleermuizen en algemene broedvogels ondervinden mogelijk effecten van de bouw en het gebruik van het torenrestaurant.
- Door het nemen van mitigerende maatregelen worden negatieve effecten op deze soorten en daarmee een overtreding van de Flora- en faunawet voorkomen.

➤ Vleermuizen

- Het is noodzakelijk als buitenverlichting uitsluitend lage, afgeschermd verlichting te gebruiken welke geen uitstraling heeft naar de Veenkade.
- Na zonsondergang wordt lichtuitstraling naar de kant van de Veenkade voorkomen door bijvoorbeeld het sluiten van de luiken.

➤ Algemene broedvogels

- Door de werkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen worden effecten op eventueel aanwezige broedende vogels voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli, maar ook daarbuiten kunnen broedgevallen voorkomen.
- Indien het niet mogelijk is om werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren, dient voorafgaande aan de werkzaamheden gecontroleerd te worden of broedvogels aanwezig zijn. Zijn deze niet op of in de nabijheid van de bouwlocatie aanwezig, dan kunnen de werkzaamheden doorgang vinden.

- Komen wel broedvogels op of in de directe nabijheid voor, dan worden de werkzaamheden uitgevoerd na het broedseizoen.

8.2 Ontheffingsaanvraag FF-wet

- Voor de uitvoering van de werkzaamheden is, indien de mitigerende maatregelen worden uitgevoerd, geen ontheffing van art. 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk.
- Zonder het treffen van die mitigerende maatregelen is een ontheffing noodzakelijk.

8.3 Nee, tenzij-regime

- De voorgenomen ingrepen tasten de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS niet (significants) aan, mits de mitigerende maatregelen voor strikt beschermde soorten, zoals beschreven in 6.9, worden uitgevoerd.
- In paragraaf 6.9 zijn naast mitigerende maatregelen nog maatregelen aanbevolen om de natuurwaarden in het gebied te verbeteren.

8.4 Vervolgstappen

Het is niet noodzakelijk een nader onderzoek in het kader van de natuurwetgeving uit te voeren. De ingrepen kunnen worden uitgevoerd conform de in paragraaf 6.9 aangegeven mitigerende maatregelen. Deze natuurtoets volstaat.

9 Literatuur

- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay., I. Wynhoff en De Vlinderstichting, 2006.
De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna deel 7, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992.
Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Uitgeverij KNNV, Utrecht.
- Cleveringa, P. & H. Weerts, 2003.
De Veenkade bij Wilnis: een geologisch monument Grondboor & Hamer nr. 5 2003
- Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van, (redactie), 2009.
De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Husting, F. & Vergeer, J., 2002.
Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000 Uitgeverij KNNV, Utrecht.
- Jong, Th. de, 2000.
Soortenbeschermingsplan voor Krabbescheer en Groene glazenmaker. Provincie Utrecht, Utrecht.
- Kleukers, R.M.J.C., E.J. van Nieukerken, B. Odé, L.P.M. Willemse & W.K.R.E. van Wingerden, 1997.
De sprinkhanen en krekels van Nederland (Orthoptera). – Nederlandse Fauna 1. Nationaal Natuurhistorisch Museum, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden. 416 blz., 14 platen.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002.
De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Provincie Utrecht, 2013.
Natuurbeheerplan 2013 op de website www.provincie-utrecht.nl. Website voor het laatst geraadpleegd op 13-2-2013.
- Twisk, P., Diepenbeek, A. van en Bekker, J.P., 2010.
Veldgids Europese zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Waarneming.nl, 2013.
Verspreidingsgegevens van flora en fauna via www.waarneming.nl. Website voor het laatst geraadpleegd op 4-2-2013.
- Zoogdieratlas, 2012.
Verspreidingsgegevens van inheemse zoogdieren via www.zoogdieratlas.nl. Website voor het laatst geraadpleegd op 4-2-2013.